

SÖKAREN

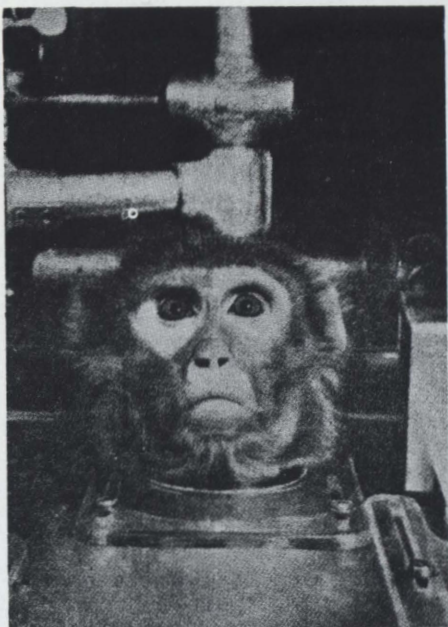
NR 7

1980

LÖSNUMMERPRIS 8:00 inkl. moms

*FÖRTRYCKET AV DJUREN
ÄR EN SKAM FÖR VÅR CIVILISATION*

Ulf Löfgren:

Djuren söker sin befrielseörelse!

Den moderna människans existens är grundad på ett fruktansvärt förtryck av fyrfota medvarelser. Vilka vill ställa sig i spetsen för djurens befrielse?

Tänk er världen som en jättelik plattform! Ovanpå denna plattform lever vi – i våra städer, i våra hus, med våra bekvämligheter och pryglar, allt från öljämnare till kärnkraftverk. De flesta människor där ovanpå plattformen reflekterar inte närmre över hur "det hela" fungerar och hur nyttigheterna kommer till dem, men några få har börjat skönja mönstret i kaoset – hur egendomsbesittarna inte endast bestämmer var skåpet ska stå, utan även vad den stora trälande massan ska tänka, så att den etablerade ordningen kan upprätthållas. Ännu färre är de, som kan, vill eller vågar titta över plattformens kant, ned och under den, för att se vad som finns där. Ty naturligtvis finns där någonting som bär upp hela den jättelika konstruktion, som finns på ovansidan!

Där under finns alla de varelser, som går på fyra ben i stället för två. Vi kallar dem *djur*, för att hålla skillnaden klar till oss själva. Med "hjälp" av dessa trälar under plattformen får vi vår mat, våra kläder, våra mediciner, vi får vår speldjä-

vul mättad och vår ensamhet skingrad. Djuren fyller samtliga funktioner. Och den *vetenskap*, som på det mest obarmhärtiga sätt bokstavligt talat står på djurfötter, ser noga till att plattformen består, så att människan får fast mark under fötterna!

Jag vill citera *Djurfronts* ledare från nr 1 1974, det första numret som kom ut av denna tidigare så utmärkta tidskrift, men som i dag tyvärr lider av samma sjukdom som allt svenskt djurskydd – tandlös- het: "Människorna behandlar djuren som om de vore till enbart för människornas skull. Kor, grisar och höns tex får sitt existensberättigande först på matbordet eller som skor, mockakappor och möbeltyg, inte att förglömma som klisteringrediens eller söndermalda till gödselmjöl. Andra djur jagas och utrotas för sina pälsars skull, många djur jagas för nöjet av att döda. Vissa djur fångas i zoologiska trädgårdar. Hundar och hästar tränas för krig, demonstrationer och narkotikajakt. En mängd djur, från möss till apor, experimenteras på i

syfte att finna orsaker till människosjukdomar; läkemedel testas på dem liksom krigs- och demonstrationsvapen. Husdjur ses som ägodelar. Det gemensamma för alla dessa funktioner som djuren har i det mänskliga samhället är att de hela tiden förtrycks och används för mänskliga syften."

Djurens lidandehistoria är, för den som har tid, ork och intresse att rekonstruera den ur allt det som skrivits om *människan*, en sorglig läsning. Men vi behöver inte gå till historien för att finna exempel på förtryck av icke-mänskliga kända varelser. Tvärtom, jag tillhör den växande skara som påstår, att detta förtryck av djur är mera utbrett och groteskt, och därför också mera accepterat, än någonsin tidigare i historien. Vi behöver endast skrapa en aning på den fernissa vi etiketterat *kultur*, så finner vi där bakom, på ett eller annat sätt, ett avgrundsligt barbari med djur som offer. Ett barbari, som det etablerade djurskyddet egentligen inte gör ett dyft för att förhindra.

Med människan blev den biolo-

giska utvecklingen medveten om sin egen existens, vilket placerar oss i en absolut särställning bland de levande varelserna på vår jord. Den viktigaste konsekvensen av detta är också uppenbar: den värld, som tidigare varit totalt amoralisk, blev i och med människan moralisk. Människans tänkande blev den funktion, det beteende, som möjliggjorde hennes utveckling. Vi har haft nytta av att kunna tänka, och varje förbättring av hjärnans funktion har premierats i kampen för tillvaron. Här kommer även människans "moraliserande" förmåga in, dvs även den mänskliga moralen kan ges en helt materialistisk förklaring.

Människan började således välja sina egna vägar, på gott och ont, och blev allt mindre underställd naturens slaviska nycker. Hon tyglade den övriga naturen till sin fördel. Redan här föddes, kan man säga, den *moral*, som ännu i våra dagar ligger till grund för utnyttjandet av djuren: *det som befördrar är rätt, det som hindrar är fel*. Människan var till händer, fötter och hjärna bunden vid den verklighet i vilken hon levde, men genom sin absoluta särställning kunde hon också påverka denna verklighet i en för henne själv fördelaktig riktning. Eller med andra ord: nödvändigheten bestämde moralen, och moralen bestämde nödvändigheten.

Men människan har aldrig levat ensam på jorden. Hon omges av andra levande varelser med samma vilja till liv som finns hos henne själv. Hon ingår som en del i en större helhet, och detta är också den insikt hon ständigt och på nytt måste skaffa sig, upprätthålla och leva i enlighet med, om inte priset för hennes absoluta särställning ska bli ett förstörande av denna helhet, och därmed ett förstörande av själva fundamentet för hennes egen existens.

Sedan årmiljoner tillbaka har djuren varit människans följeslagare. De har utgjort en viktig källa för skydd mot ett bistert klimat, verktyg, vapen och föda. På ett tidigt stadium skilde sig detta totala utnyttjande av djuren inte från det utnyttjande av andra människor, som också förekom (kannibalism, slaveri etc). Den rådande moralen tillämpades endast inom den egna gruppen av människor. Men det ligger i sakens natur, att eftersom nyttan för människan av att exploatera djuren i stort sett begränsas av djurens fysiska existens (deras kroppar), medan människans exploatering av människan inte har någon sådan begränsning, samt att människan är i stånd att försvara

sig på ett helt annat sätt än djuren, så har exploateringen av djuren fortsatt på i princip samma sätt historien igenom medan exploateringen av människan allt mer kommit att inriktas på de rikedomar hon skapar genom sitt arbete (i dag den kapitalistiska produktionsordningen).

Det går naturligtvis inte att försvara *dagens* raffinerade utnyttjande av djur genom att säga, att människan faktiskt i alla tider exploaterat djuren, ty med ett liknande resonemang skulle man ju då kunna försvara allt nutida förtryck av människor, som vi vet förekommer. Det inträffade kan aldrig legitimera det nuvarande. Likväl tycks en hel del människor anse det när det gäller vår behandling av djuren, och då kopplar man ofta samman detta resonemang med ett resonemang om "naturens ordning" (Jfr Aristoteles).

När t ex Sven Wahlberg, som är generalsekreterare i Världsnaturfonden (WWF, med pandan som symbol), säger (i DN 28/2 1978) att "människan har rätt att utnyttja det levande i naturen, liksom andra djur i vår värld", vad är det då han säger, *egentligen*? Jo, han säger att människan, som ju är moraliskt ansvarig för sina handlingar, kan lära sig någonting om rätt och orätt genom att studera varelser, djuren, som saknar detta moraliska ansvar! Ur påståendet att djuren dödar varandra, följer ingalunda att människan måste offra andra djur för sin välfärd. Det måste kännas väldigt pinsamt för WWF-Wahlberg att veta, att han i grund och botten står på samma sida som det vildas utrotare. Så illa ställt är det, tyvärr.

Människors förhållande till människor och till andra varelser än människor präglas således av en kluvenhet. Denna *dualism* människas-djur tar sig konkret uttryck i, att sådant som vi inte ens skulle drömma om att göra mot en människa, kan vi utan vidare eftertanke tillåta oss att göra mot ett djur. Vid jämförelse med djurs liv är människors liv närmast heliga. Vi tillämpar med andra ord en moral på oss själva och en helt annan moral på djuren. "Genom hela det västerländska tänkandets historia löper två motsatta uppfattningar om djuren", skriver Richard Ryder i sin bok *Victims of Science*. "Den ena, som alltid förlorat, är att djuren är våra medvarelser på jorden, tillsammans med oss i lidande och glädje. Den andra, som alltid segrat, ser djuren som objekt att utnyttja."

Djur som medvarelser och djur som resurs. Där går den grova skillnaden än i dag. Men vilka övriga

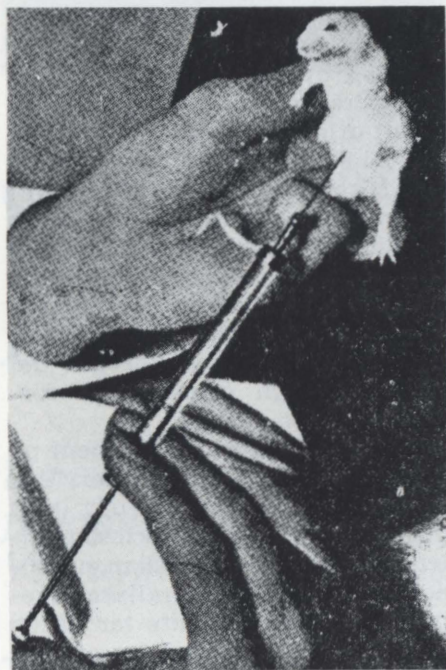
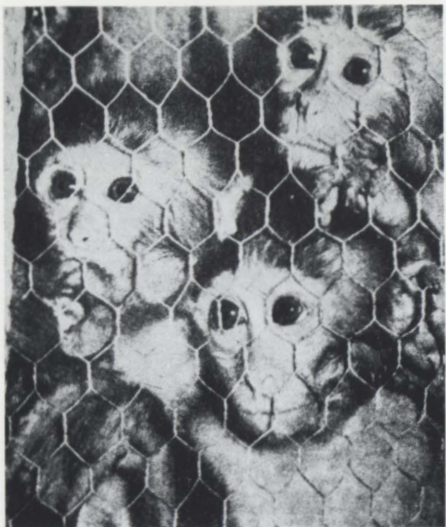
argument anför då djurens utnyttjare till sitt försvar?

Samtliga argument, som byggs upp till försvar för en grym särbehandling av djuren, blir raserade i samma ögonblick som de appliceras på mänskliga relationer. Det är här oftast fråga om *olikheter* mellan människa och djur, som man menar kan ges moralisk relevans. Men om intellektuella, själsliga, språkliga, kulturella eller andra faktorer, vilka varierar mellan människa och djur, ska betinga grymhet mot djuren, då måste djurförtryckets försvarare kunna lämna en förklaring till varför sådana faktorer oerhörda variationer bland människor, *inte* ska betinga grymhet mot människor.

Ett exempel: människan är intellektuellt överlägsen djuren. Detta ger oss rätten, anser många forskare, att utföra vivisektioner på djur. Vad innebär nu detta "försvar"? Jo, man säger helt enkelt att de intelligensmässigt överlägsna har rätten att härska över andra. Vad detta kan leda till, visade bl a de tyska nazisterna med sina medicinska experiment på lägerfångar ("undermänniskor"). Och hur går det med barn och gamla, eller förståndshandikappade?

Vi får alltså göra experiment på djur, men inte på människor. Vad innebär detta? Det innebär, kort uttryckt, att forskarna och samhället, då det gäller människan, erkänner vivisektionens *moraliska* innebörd, men att man inte tar någon som helst hänsyn till detta när det gäller djuren. Intellektuella, själsliga, språkliga, kulturella och andra olikheter mellan människor är ovidkommande vid en jämförelse med det som samtliga människor har gemensamt, nämligen förmågan att uppleva lidande, ångest och lycka. Men i samma ögonblick som man erkänner detta, dvs erkänner den mänskliga individens *egenvärde*, framstår den gängse moralgränsen mellan människor och djur såsom fullständigt oacceptabel, därför att förmågan att uppleva lidande, ångest och lycka har säkert också många djur. Detta är alltså det moraliskt relevanta. Följaktligen bör även djuren ges ett individuellt egenvärde.

En del människor vill här göra den invändningen, att om också djuren ska inordnas i vår moral, var ska då gränsen dras där vårt moraliska medvetande så att säga ska upphöra att utöva sitt inflytande? Invändningen kan bemötas med en motfråga: Kan vi strunta i apor, katter, katter, hundar och möss endast därför att vi är osäkra om t ex fiskars och insekters förmåga till li-

dandeupplevelser? Invändningen om *var* gränsen ska dras är följaktligen inte något argument för djurförtrycket, ty den skulle i så fall även kunna utnyttjas som argument för ett förtryck av människor.

Under förarbetet (bl a intervjuer) till min bok *Djurförsök* (Zindermans förlag, 1979) har jag träffat på ett argument bland forskarna, som går ut på att jämställa människans utnyttjande av djuren med *tvångshandlingar*. Man menar, att vi inför varje djurförsök i princip är ställda i en tvångssituation, där det antingen gäller att offra djuret eller människan.

Svagheten i detta argument är helt uppenbar. Det ligger nämligen i den verkliga tvångssituationens natur, att inga som helst hänsyn tas till om handlandet i en sådan situation går ut över djur eller människor. Djurforskens försvarare måste därför kunna förklara varför vi har vivisektioner på djur *men inte på människor*. Från logisk-vetenskaplig synpunkt sett är "tvånget" att utföra sådana människoex-

periment mycket stort, ty det råder ingen tvekan om att dessa experiment rymmer en oerhörd potential av nya kunskaper och möjligheter för den elit, som är beredd att ta ett sådant steg. Men tar man inte detta steg, då kan det endast betyda att moralen går före "tvånget"!

Så står då djurförtryckets försvarare åter inför uppgiften att motivera *varför* djuren ska stå utanför moralen. De måste kunna peka på någonting hos människan, som gör att enbart hon är berättigad till moralisk hänsyn.

Det hör till det paradoxala i vår tid, att samtidigt som djurskyddsorganisationerna är fler och större än någonsin, florerar djurförtrycket som aldrig förr. Situationen för djuren i länder med sk djurskyddslagar är faktiskt inte mycket bättre än i länder där sådana lagar saknas, ja ofta är den sämre, ty i det moderna industrisamhället är djurförtrycket mycket djupare integrerat och ofta dolt. De djurskyddslagar, som finns, är inte uttryck för en konsekvent och radikal uppgörelse och brytning med den diskriminerande synen på djuren, utan är mera att betrakta som en ytlig kulturfennissa, tillkommen för att lugna djurvännerna, vilka också ofta saknar en riktig analys och kritik av djurförtrycket. Kort uttryckt: medan det inom djurskyddsorganisationernas breda led finns en allmänt utbredd "tycka synd om-inställning", som aldrig har kunnat kanaliseras till konkreta resultat och en grundläggande kritik av det *art-istiska* system vi lever i, så finns det i samma organisationers ledningar en uppenbar ovilja att gå till botten med problemen, en ovilja att se djurens situation som ett *förtryck* som kan härledas ur privategendomens idé.

I min bok uppehåller jag mig något vid detta. Jag talar om två slags djurskydd: ett som vill skydda djuren *åt* människan, ett annat som vill skydda djuren *från* människan. Med djuren som *privategendom* (dvs de har ett *värde* för ägaren, som kan vara en forskare eller djurvän) får vi ett djurskydd av den första typen (en av tycka synd om-inställningens konsekvenser blir att man vill *äga* djuret!). Med införandet av djurs *egen-värde* får vi ett djurskydd av den andra typen. Djurens liv är *deras*! Det inses lätt vilken typ av djurskydd som är allenarådande i dag. I princip föreligger det inte någon skillnad mellan djurens direkta förtryckare och dess försvarare, så som läget är i dag. Synen på djuren är i grunden densamma på båda hållen.

Det nyss nämnda kommer utom-

ordentligt tydligt till uttryck när det gäller djurförsoeken. Om man kan visa – och det anser jag att man kan – att dessa är moraliskt oacceptabla, då är de det oavsett vi äger några alternativ till dem eller inte. Men se, här har många av djurforskens motståndare i stället gjort djurforskens vara eller icke vara till en rent *praktisk* fråga, dvs djurförsoeken ska stoppas, men först när de praktiska och vetenskapliga förutsättningarna, i form av sk alternativa metoder, finns för handen. Och det är precis vad forskarna också säger! Likt utopisterna offerar man nuet för framtiden. Det bör också nämnas, att antalet djurförsök inte blivit *mindre* med dessa sk alternativ. I stället går vivisektionen segrande fram över hela världen, mycket pga att djurskyddsorganisationerna är anfrätta både av djurforskens utövare och av dessas syn på djuren.

Ett annat exempel som mer än något annat visar vilken tandlös hållning det etablerade djurskyddet intar, är inställningen till det vegetariska levnadssättet. Man menar att detta är en fråga för den enskildes *samvete*. Frågan om miljoner djurs lidande och död, enbart i vårt land, vill man alltså överlämna till var och en att bestämma själv över. Men hur skulle det sett ut, om samma synsätt fått råda i människors relationer till varandra? Vi skulle då inte längre leva i ett rättssamhälle, utan i barbariet. Att detta synsätt tillåts råda i människors relationer till djur, här manifesterat i sedvänjan att äta kött, borde ju i stället, tycker man, mana alla djurvänner till organiserad kamp. Men se, här väljer i stället de flesta djurvänner att titta bort! Här gör i stället vegetarianerna en långt större insats, *utanför* djurskyddets kanaler.

Vad jag efterlyser är en militant "Djurens Befrielse" i vårt land, som efter en riktig analys av djurförtrycket verkligen börjar göra någonting åt detta. Som tar upp kampen mot slakterier, djurfabriker, vivisektionslaboratorier, djuruppfödningssplatser, travbanor, zoologiska trädgårdar, djurutställningshallar, kennelklubbar och djurägande. Den som är intresserad av att starta detta, och som inte längre nöjer sig med de etablerade organisationerna, vilka samtliga går i förtryckarnas ledband, kan kontakta mig under nedanstående adress.

Ulf Löfgren
Gustaf Rydbergsgatan 7
217 55 MALMÖ

Pastor Moon

ÄR SUN MYUNG MOON EN STOR RELIGIÖS GESTALT?

Sökaren har trampat i klaveret, tycker Religiöst Forum med anledning av en mot Unification Church kritisk artikel. Men det finns minst sagt tveksamma inslag i pastor Moons lära.

RELIGIÖST FORUM FÖRSVARAR UNIFICATION CHURCH

I ett program i Stockholms närradio söndagen den 11 maj klandrades Kerstin Lindskoug för sin artikel om Sun Myung Moon och hans rörelse i Sökaren nr 4 och undertecknad för att ha publicerat den. Programmet hade gjorts av föreningen Religiöst Forum och bestod av ett

samtal mellan Robert Carleson och Björn Sahlin från föreningen samt Jan Peter Östberg och Ursula Akeret från Unification Church (Tongil-familjen).

Det sades att den kritiska artikeln gav en missvisande bild av Unification Church.

– Den handlar till två tredjedelar om Unification Church som affärsföretag, anmärkte Björn Sahlin.

Men det rör sig ändå om en kyrka, en religion. Den religiösa sidan av Unification Church kommer fram väldigt litet i artikeln. För rörelsen som religiös företeelse visar Kerstin Lindskoug väldigt liten förståelse.

Björn sa också att det finns "egendomliga glidningar" i artikeln. Ibland skriver författaren att medlemmarna i Unification Church ar-

betar för att "förmåra Moons förmågenhet" och på andra ställen att pengarna går till Unification Church. Och då frågar man sig, sa Björn: Går pengarna till den kyrkliga verksamheten eller till Moon för att han skall kunna leva ett eget lyxliv?

Jan Peter Östberg svarade:
- Unification Church får in mer och mer pengar. Man måste ju skaffa in medel. Frågan är hur man använder dem. Unification Church har en mängd olika projekt, och det är till dem som medlen går. Påståendet att Moon lever lyxliv grundar sig knappast på fakta. Det är ett rykte som blivit spritt. Jag är kanske den svensk som bäst känner honom. Jag har träffat Moon hundratals gånger och kan säga att han lever ett mycket enkelt liv. Han går i samma gamla byxor tills de praktiskt taget ramlar ihop. Det är den livsstil som folk i allmänhet har i Korea, som är ett relativt fattigt land.

Björn sa också att artikelförfattaren hela tiden beskriver medlemmarna i Unification Church på ett sätt som nedvärderar deras religiösa ståndpunktstagande.

- Hon får det att framstå som att de blivit ideologiskt indoktrinerade. Hon använder sig av ordet förledda. Hon tar upp ordet hjärntvätt.

Ursula Akeret menade att Kerstin Lindskoug inte vet så mycket om ideologin inom Unification Church och förklarade att hon inte kände sig hjärntvättad.

Vad är då det karakteristiska för Unification Church?

Jan Peter Östberg svarade:
- Unification Church står definitivt i en judiskt-kristen tradition. Centralt i vår gudsupplevelse är att Gud är vår far och att förhållandet mellan Gud och människa är som mellan far och son. Det innebär för oss att försöka förverkliga de ideal som himlen representerar. Det är framför allt att göra familjen till byggstenen i en värld som Gud vill ha. Det viktigaste för oss är att skapa familjer där förhållandet mellan föräldrar och barn kännetecknas av äkta kärlek. Egentligen skulle hela världen, alla människor, vara en stor familj.

Robert Carleson:

- Men målet för Sven Magnusson tycks inte ha varit detsamma, utan Sven Magnusson har den här gången trampat under (!) klavret ordentligt, tycker jag och hoppas att man i fortsättningen kan få möta en religionsdebatt som inte hamnar under vattenmärkena, utan som kan ge stöd för de nya religionerna och för de nya andliga strä-

vandena som finns här i Sverige. Och till alla, utom Sven Magnusson, så säger jag en god natt!

REPLIK

Religiöst Forum är en förening som har till syfte att hjälpa nya och små religiösa rörelser och föra deras talan, exempelvis i samband med angrepp i pressen. Föreningen har i huvudsak bestått av sin ordförande Björn Sahlin (som nyligen avgått).

Styrelseledamoten Robert Carleson hoppas - enligt sitt uttalande ovan - på en religionsdebatt som skall ge stöd åt de nya religionerna och de nya andliga strävandena i Sverige. Det är en målsättning som Sökaren inte kan ställa sig bakom. I denna tidskrift är det fråga om att ge informationer om bland annat skilda former av tro, att diskutera dem och ge utrymme för rimlig kritik. Klokare än att endast vara nya andliga rörelsernas advokater är enligt min mening att även kritiskt granska sådana rörelser för att kunna göra en bedömning av deras värde.

Björn påstår att det i Kerstin Lindskougs artikel finns syftningsglidningar så att hon en gång säger att "moonies" tjänar pengar åt rörelsen och en annan gång att de arbetar för Moon personligen. Till detta vill jag säga att det kanske, djupare sett, inte gör så stor skillnad. Unification Church är ju Moons skapelse. Dess lära är utformad av honom. Han står i centrum. Moon och hans rörelse är i viss mening identiska. Rörelsen kan ses som hans andliga egendom. Den förhållandevis honom, gör honom stor. Genom att medlemmarna arbetar för rörelsen, så arbetar de också för Moon. Rörelsens storhet är Moons storhet, dess gärningar är hans gärningar.

Man lever han personligen i lyx? Må vara att han kanske går i utslitna brallor, som hans svenske vän påstår, men att han med sin familj bor i en 25-rumsvilla har inte bestritts av representanter för Unification Church i Sverige. Man har bara svarat att villan är en gåva till Moon från anhängare.

Men vad gäller påstådd hjärntvätt inom Unification Church, finner man att till och med Erland Sundström i "Villafarelsens vindar och väckelsens ande" medger att den anklagelsen har visat sig obefogad.

PASTOR MOON OM SEX

I den engelskspråkiga danska tidskriften *Up-date*, vilken ges ut av *Dialogue Center*, som den mot nyandligheten mycket kritiske missionsteologen Johannes Aagaard

står i spetsen för, har jag påträffat några uttalanden av Moon, vilka antyder att den koreanske pastorn inte är en riktigt så stor religiös gestalt som hans anhängare tänker sig.

Moon har en uppfattning om relationerna mellan könen som inte precis är modern.

I ett tal, som i sin helhet finns i översättning till dålig engelska, har han bland annat sagt att om någon begår ett misstag i sina relationer till det motsatta könet, då är det nästan omöjligt för denne att få förlåtelse. Precis vad ett "misstag" skulle innebära sägs inte, men troligen avses utomäktenskapligt köns-umgänge.

Före äktenskapet kräver Moon av sina anhängare fullständigt celibat i tanke och handling. Han säger att det inte är bra att en man och en kvinna sitter sida vid sida. Ty "kyskhets och renhet" är det största i hans rörelse. "Till och med på offentliga platser", säger han, "såsom parker, gör de precis vad som helst i det här landet. Det kan inte tillåtas i Guds ögon. I framtiden måste våra unga göra något åt det. Vi måste revolutionera det amerikanska samhället. Vi måste komma ifrån detta, eljest kan vi inte skapa en ny värld. Jag är mycket sträng på den här punkten, och jag kommer att straffa varje misstag som begås mellan man och kvinna."

"Det kommer snart en tid", säger han också, "när jag inte ens kommer att tillåta er att gå hand i hand, man och kvinna, eftersom ni på det sättet kan ge andra människor fel intryck."

Moon uppmanar ledarna inom rörelsen att undvika situationer där en man är ensam med en kvinna. Man måste vara minst tre: en man och två kvinnor eller en kvinna och två män. "Eva föll (i paradiset) på grund av att hon var ensam med Årkeängeln." När en man och en kvinna är ensamma med varandra är det ungefär som att tända en tändsticka i närheten av en bensintank.

För dem som redan är gifta, när de går med i rörelsen, är vägen redan banad så att de kan bli välsignade i äktenskap, men vad de ofgifta beträffar, så vill himlen att de behåller sin oskuld. Och det har de större möjligheter till inom Moons rörelse.

Moon pratar också om att "det" är värre än mord. "Om du mördar en person, så dödar du *en* människa", påpekar han. Men genom att göra "detta", fortsätter han, så dödar du dina efterlevande. "Håller du inte med om att det är värre än att döda människor?" Vad för slags dödande

Moon syftar på går inte att fastställa med ledning av texten, men troligen rör det sig om en idé att den som har könsumgänge utom äktenskapet därefter inte någonsin kan få fullvärdig avkomma. "Den lag som straffar detta slags gärningar blir den strängaste. Vet ni det?" yttrar han. "En enda synd kommer att påverka dina efterkommande."

Moon: "I Korea bevarar omkring 83 procent av flickorna sin oskuld. Ungefär detsamma gäller för män. I Japan är det 63 procent, men i För-enta staterna är de nästan lump. Ni måste skämmas över det. Ni är säkert inte stolta över det. Det är ett tecken på förfall."

"Ni måste bevara er renhet och kyskhets", förkunnar Moon. "Ni måste tänka på det som mera värt, av större vikt, än ert eget liv." Och han upprepar mycket bestämt att den som "faller" i kärlekssammanhang, dödar därmed sina efterlevande.

Till och med bland de världsliga, anmärker han, vill ju en pojke ha en ren, jungfrulig flicka som hustru, och vice versa.

För dem som ingått i det välsignade äktenskapet är fordringarna stränga. "Ni är alla förlåtna era synder och välsignade." Men den som anfäktas och kastar blickar på (set eyes on) andra män eller kvinnor, kan aldrig bli förlåten.

Förbindelser utom äktenskapet är alltså något fruktansvärt i Moons religiösa föreställningsvärld, men "renhet är som en blomma innan den slagit ut. Så, innan ni är välsignade, måste ni vara som tätt tillslutna blommor och bära våldoftens djupt inom er."

Skilsmässor förbjuder Moon. Orsaken till dem är, säger han, nästan utan undantag det vanliga problemet mellan man och kvinna - kärleken (the love habit).

Men de som har "tillåtelse", måste hålla sig till varandra och aldrig låta någon frestelse komma mellan dem. "Jag vill se er tillsammans", säger han. "Gud är lycklig att se er sitta sida vid sida."

Så äktenskapet är något mycket stort för Moon. Det är "som att himlen och jorden möts och förenas i ett, i dig".

Har då Moon åtminstone *en* bra sida - hans syn på äktenskapet? Men så här säger han till kvinnorna: "När ni har välsignats i äktenskap, då skall ni absolut lyda era män. Det måste ni veta."

De som skiljer sig kommer Satan att anklaga. "De kan aldrig bli återupprättade. Förstår ni?"

Till saken hör att Moon själv är fränskild och omgift.

(Här refererade och citerade tal

av Moon finns återgivet i tidskriften *Up-date*, december 1977. Som källa anges "MS-369, 5-20-73"; det torde röra sig om en officiell Unification Church publikation "Master Speaks", dvs Mästaren talar.)

MOON OCH TREDJE VÄRLDSKRIGET

Men är kanske Unification Church ändå exempelvis en fredsrörelse? Vill man skapa fredliga individer? Nej, ingalunda. I sin starka antikommunism driver pastor Moon tesen att ett tredje världskrig är oundvikligt. Ett citat:

"När vi en gång står i detta led, har denna enhet och styrka här i Amerika, då är den slutliga fienden Sovjetryssland. Då blir 'marschen mot Moskva' vårt motto." - "Vi slåss med livet som insats för att uppnå den slutliga segern", förkunnar Moon krigiskt. Han säger också att "Gud har gett oss denna härliga stund, när vi kan dö för saken".

"Vi kan dö på det ena eller andra sättet", slår Moon fast. "Vi drar oss tillbaka, och då väntar döden på oss. Vi marscherar framåt, och då väntar döden på oss. Vad skall vi göra?" Marschera! svarar auditoriet.

Pastor Moons tal om det oundvikliga tredje världskriget är hämtat från en redogörelse av Pernille Aagaard i tidskriften *Up-date*, april 1978. *Up-date* anger som källa "Master Speaks, 4. Significance of July 1st. 1973". P. Aagaard skriver att en del ledare inom Unification Church tolkar "det tredje världskriget" på ett andligt sätt. De ser inte kriget som ett konkret krig, utan som en symbol för kampen mellan Amerika och den kommunistiska världen. Men den andliga tolkningen tillbakavisar P. Aagaard som oriktig med hänvisning till en jämförelse mellan världskrigen 1, 2 och 3, som Moon gör.

(Unification Church och Religiöst Forum har läst ovanstående på manusstudiet men inte kommit med replik.)

*
Världen har sett många människor som antagit en profetroll, utgett sig för att vara Guds språkrör eller på annat sätt bärare av sanningens budskap. Några av dem har gett upphov till världsreligioner, andra till betydelsefulla kulter, sekter och samfund. Men det torde oftast ligga en självöverskattning och ett självbedrägeri i dessa människors personlighet. De är människor bara och har ingen rätt att påstå sig vara Guds budbärare. Därför är det nödvändigt att titta kritiskt på vad de har för sig.

SM

KÄRLEK ETT MÅSTE

Forskare i Ohio, USA, har gjort experiment med kaniner och kärlek. Djuren sattes på en diet med hög kolesterolhalt. En del av försöksdjuren fick dessutom osedvanligt mycket kärlek från sina vårdare - man kelade med dem, smekte dem - medan den andra delen behandlades så som laboratoriedjur brukar behandlas. De senare stannade längst borta i buren och förhöll sig mycket tysta. Det visade sig att de försummade djuren fick två till tre gånger så mycket åderförkalkning i blodkärlen som de kärleksfullt uppmärksammade djuren. De som fick kärlek upplevde förmodligen mindre stress och led därför mindre skada.

Källa: New Realities, nr 3, årgång 3.

PSYKISK KRAFT GICK BET PÅ SKYLAB

När det amerikanska rymdlaboratoriet Skylab började störta mot jorden, menade en del psykiker att satellitens nedfärd skulle kunna förhindras med psykisk kraft. De förenade sig i ansträngningar att stödja Skylab i dess bana runt jorden. I USA, Kanada, Storbritannien och Australien instruerades radiolyssnare att "slappna av, visualisera sig vara i kontakt med Skylab och sedan visualisera Skylab i en fortsatt bana runt jorden. Pat Bryant, en favoritpsykiker hos sensationstidningen National Enquirer, förklarade: "Vi skall använda vår energi för att Skylab inte skall störta så att vårt rymdprogram inte behöver avbrytas." Uri Geller sa, enligt Washington Post: "Ni måste tro. Tyck inte att detta är ett löjligt experiment - det är det inte, det är seriöst. Hjälp oss att få Skylab i en allt högre bana."

Men, tyvärr, Skylab störtade ju.

Källa: The Skeptical Inquirer, nr 2, årgång 4.

Sven Magnusson
Det "övernaturliga"
och vår världsbild

Ca-pris 49:- inkl. moms.

I varje bokhandel eller direkt från

Zindermans förlag

Box 310

401 25 Göteborg 1

Tel. 031/13 78 32

Sammankomst hos Unification Church i Stockholm

UNIFICATION CHURCH SVARAR KERSTIN LINDSKOUG

Tommy Hansson, medlem i Unification Church, har skrivit ett genmäle till artikeln om Sun Myung Moon och hans rörelse i Sökaren nr 4.

Varför blir man medlem i Unification Church? Kerstin Lindskoug har i Sökaren 4/80 sin tolkning: "Moonies... ger bort alla sina ägodelar till Moon och arbetar hårt för att förmera hans stora förmögenhet."

Som aktiv i rörelsen sedan fem år har jag naturligtvis en annan syn. Mitt personliga sökande efter sanna värderingar hade sin utgångspunkt i den meningslösa materialism jag upplevde i samhället. Jag fann ingen tillfredsställelse vare sig i socialismen eller i traditionell kristendom. Däremot fann jag "De Gudomliga Principerna", pastor Sun Myung Moons budskap, både lo-

giskt övertygande och känslomässigt djupt. Mitt liv fick en ny mening.

Likväl skriver Kerstin Lindskoug: "Men de människor som löst sitt spänningsförhållande till det västerländska konsumtionssamhället genom att ansluta sig till Sun Myung Moons politiskt reaktionära och religiöst förvirrade budskap drar sig enligt min mening undan rationella vägar att ta itu med sina egna personliga problem och samhällets."

Än sen då? Respekterar inte KL mitt eget och hundratusentals andra människors ställningstagande?

Hur som helst får hon fortsättningsvis dock finna sig i att sökande människor tar ansvar för sitt eget handlande och inte frågar henne om tillåtelse först.

För övrigt har jag själv icke givit bort en enda ägodel till Moon. Om man inte räknar min stereoanläggning, som jag placerat i en av våra lokaler. Men den har ju alla svenska medlemmar glädje av, inte Moon.

Lindskoug har inriktat sin artikel på Unification Church's verksamhet i USA. Men nog är det förvån-

ande, att hon uppenbarligen inte har kännedom ens om elementära fakta om vad som händer i Sverige. Man noterar pinsamma klavertramp:

Ta bara en sån sak som namnet. Sedan två år tillbaka heter vi Unification Church också här hemma. "Tongil-familjen" är ett passerat stadium.

Att vi hade ca 25 medlemmar kunde kanske stämma 1977. 1980 är den siffran givetvis flerfaldigad, och om man sammanantar "aktiva medlemmar" med de "passiva", blir det ca 200. En obetydlig framgång?

Och, Kerstin, varför inte ta kontakt med oss och kolla uppgifterna nästa gång du skriver? Tel. i Göteborg är 12 79 31. Tre år gamla uppgifter – det är gammal skåpmat.

Vad är det för sanningssökande som ligger bakom KL:s studier i ämnet? En första genomläsning av uppsatsen i Sökaren ger mig intrycket, att hon nogsamst studerat den numera rätt omfattande kristna "varningslitteraturen" mot nyandliga rörelser. Se upp, här kommer en farlig villolära!

Och nog förefaller uppläggningsen av artikeln sållsamt lik de "analyser" som presterats i publikationer som Hemmets Vän och Evangelii Härold. Där brukar man damma av längesedan som falsifikat avslöjade uppgifter från slutet av 40-talet beträffande pionjärbetet i Korea. Man presenterar dessa rena lögner som färska rön, typ sexorgier i kyrkan, Moon har sex fruar osv.

Fullt ut så illa med Kerstin Lindskougs artikel är det nu inte. Men metoden är i princip densamma: att upphöja missuppfattningar, lögner och lösryckta citat till högsta trosatser och passa in dem i den egna vrångbilden.

En viktig del i Unification Church's teologi är familjeidealet. Och här påvisar KL – fullt riktigt till bokstaven – vår strikta syn på äktenskapsbrott och föräktenskapliga förbindelser. Detta f.ö. helt i överensstämmelse med den kristna etik som såväl Paulus som Jesus själv uttolkat i sitt betonde av avhållsamhet.

De Gudomliga Principerna hävdar, att den grundläggande mänskliga synden var otukt och att de första människorna förenades sexuellt innan de nått fullkomlig mognad. Därav arvssynden.

Jag ber här att få citera den oberoende amerikanska tidskriften America, 27 oktober 1979: "Medan äktenskapsrådgivare och församlingspräster vrider sina händer

över familjelivets sammanbrott, gör Unification Church något."

Artikeln uppvisar flera sakfel och oriktiga påståenden. Några exempel:

Uppgiften, att "trojna moonies" avlöser varandra vissa tider för att övervaka nya eller tveksamma medlemmar. (s 9) Naturligtvis finns inte några sådana förhållningsregler. Medlemmarna är helt enkelt så engagerade i att finna nya medlemmar och anhängare, att någon sådan övervakning ej hinns med.

"Alltför stark vänskap ses med ogillande..." (s 9) Ett löjeväckande påstående. Vad är "alltför stark vänskap", förresten?

KL påstår att Unification Church anser, att Sun Myung Moon är "mänsklighetens förste egentlige Messias". (s 10) Det är helt enkelt inte sant. Kyrkan ser på Jesus som Guds son, Messias. Men han blev korsfäst innan han fick tillfälle att fullborda Guds plan – Himmelriket på jorden. Sun Myung Moon tror vi är mannen att slutföra uppgiften.

"När de troende får möta Moon personligen, behandlar han dem militäriskt." (s 9). Självt har jag träffat rörelsens grundare vid två tillfällen. Båda gångerna var han på ett förträffligt humör: skrattade, sjöng, skämtade, spelade pajas. Något mindre militäriskt har jag svårt att tänka mig.

"Tidigare profeter har vantolkat Guds budskap och de har därmed svikit kyrkan." (s 10) Fel. Att på det sättet sätta sig till doms över alla de Guds språkrör – profeter – som offrat sina liv genom årtusendena, är både vår rörelse och pastor Moon helt främmande. Att exempelvis Jesus Kristus icke lyckades fullborda sin mission var inte hans fel. Felet bestod i, att Guds egendomsfolk, Israel, svek honom.

Påståendet, att "anslutningen innebär en brytning med de biologiska föräldrarna." (s 10). Ännu en fundamentalt felaktig uppgift, som KL för vidare. Ett medlemskap i organisationen innebär alls inte obligatorisk brytning med föräldrarna. Det finns inte ens några rekommendationer i den vägen, det kan jag försäkra.

Men är det så konstigt, att unga människor som söker en mening i tillvaron upplever det nya så hänförande, att de radikalt ändrar sina vanor och kanske inte hinner träffa föräldrarna så ofta som tidigare? I de fall där en fullständig brytning skett, då har det utan undantag berott på ett redan tidigare dåligt förhållande föräldrar – barn. Personligen upplever jag en starkare ge-

menskap med mina föräldrar sedan jag fick större insikt i familjeidealets betydelse.

Ja, detta var endast ett axplock bland de lindskougska tokigheterna. Och det här med politiska reaktionärer, som vi "moonies" (varför inte "sunnies"?) skulle vara. För det första: att de som söker sig till kyrkan företrädesvis skulle vara medelklassare som gillar "Moons påspädning av medelklassens kommunistkräck". Herregud, tror KL själv på detta? Ty påståendet går ju stick i stäv med hennes uppgift om att moonies mest söker kontakt med litet vilsekomna, aviga typer som är "utanför".

I Sverige är det i vart fall så, att de flesta medlemmarna har ett förflutet som socialister. Självt var jag kommunist, men övergav den ideologin som jag numera uppfattar som felaktig, ofullständig och den mest reaktionära av alla läror.

Och man behöver sannerligen inte ha suttit inspärrad i kommunistiskt läger, som Sun Myung Moon, för att vara anti-kommunist. Börja t.ex. med att läsa om vad en kommunistisk stormakt sysslar med i Afghanistan...

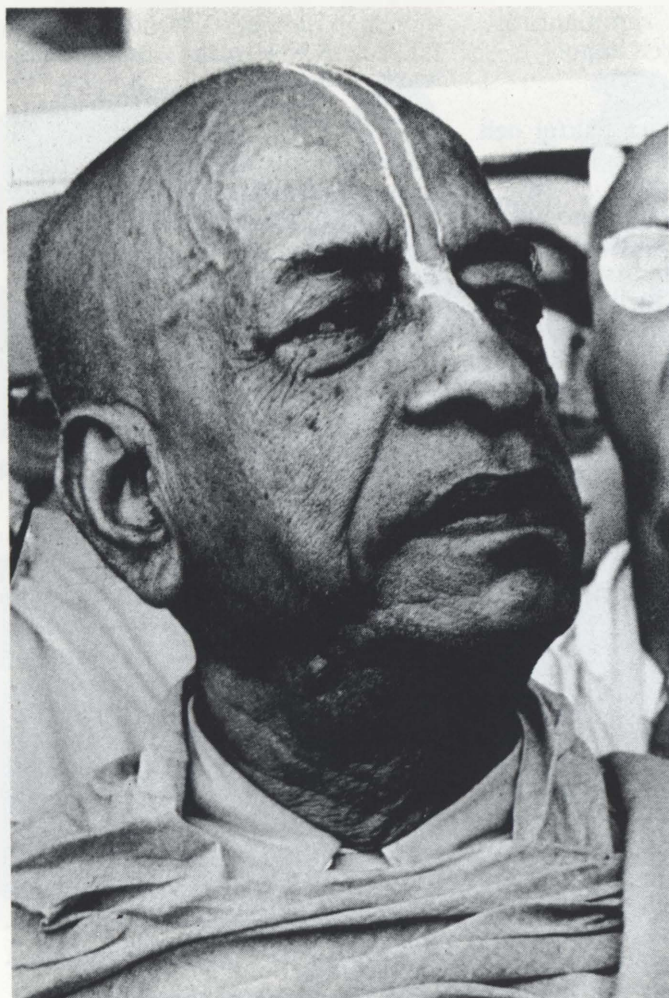
Det kanske också intresserar KL, att Sun Myung Moon mottog "Principerna" – där kommunismen självfallet ses som stridande mot all religion, eftersom den är ateistisk – vid 16 års ålder 1936. Vilket alltså var 12 år innan han hamnade i Hugnams läger i norra Korea.

Kerstin Lindskoug undervisar enligt uppgift i sociologi. Hon har tydligen också skrivit en doktorsavhandling i ämnet. Om hon personligen är religiös vet jag inte. Men enligt hennes sätt att bygga upp murar mellan sociologi och etik och envisheten att till varje pris – även på bekostnad av sanningen – finna snöda vinstintressen bakom Unification Church's arbete i USA, tycks hon inte alls ha förmågan att förstå det djup och den drivkraft som ligger i en ärlig religiös övertygelse.

Vi är inga idioter, vi som anser att Sun Myung Moons budskap erbjuder mänskligheten en framkomlig väg att gå. Och lika lättlurade som de som till äventyrs tror på Kerstin Lindskougs litanior är vi definitivt inte.

Tommy Hansson
(för Unification Church i Sverige)

Anm. Kerstin Lindskoug har på grund av stor arbetsbelastning inte hunnit skriva en replik. Vi hoppas att senare få ett inlägg från henne. Red.

A.C. Bhaktivedanta Swami Prabhupada

Jörgen Sundvall

SVAR TILL STEN RODHE

Sten Rodhe har i en artikel i Sökan nr 2, 1980, ställt frågan huruvida en dialog med Krishna-medvetna är möjlig, och kommit fram till att detta är omöjligt så länge de följer rörelsens grundare A.C. Bhaktivedanta Swami Prabhupada. Gör man sig mödan att analysera Rodhes resonemang finner man att han har utgått från följande för en kristen teolog något underliga utgångspunkter:

1. För att en dialog skall vara meningsfull får ingen av de dialogförande besitta fullkomlig kunskap

om det ämne man diskuterar.

2. Besitter man kunskap och således, enligt punkt 1 ovan, ej är kvalificerad att föra dialog, är och förblir man låst.

Dessa utgångspunkter är inte ovanliga hos dagens tänkare, Sten Rodhe är ingalunda ensam. Jag skulle vilja påstå att grunden till dessa påståenden står att finna i ett andligt och intellektuellt högmod. Är det alltid den högsta dygden att få framföra sina egna åsikter? Kan man inte tänka sig att lyssna ödmjukt till en person som besitter

Vegavan das/ Jörgen Sundvall från Hare Krishna-rörelsen svarar på en kritisk artikel skriven av Sten Rodhe. "Var Jesus öppen för dialog?" frågar han bland annat.

högre kunskap? Är det i själva verket inte så att en dialog blir verkligt meningsfull när båda parterna besitter fullkomlig kunskap?

Eftersom vi i Hare Krishna-rörelsen menar att Prabhupada verkligen var självförverkligad blir vi genast suspekta individer i Sten Rodhes ögon, ty är man självförverkligad kan man ej längre engageras i en dialog och således är man en farlig dogmatiker. Om Sten Rodhe av sina dialogpartners kräver att de skall förneka sitt gudsförverkligande, tycker jag att han är inne på

helt fel spår, ett spår som leder till andlig stagnation. Är dialog det enda sättet att införskaffa kunskap? Satt verkligen Jesus och hans lärjungar och diskuterade sig fram till sanningen om Gud? Hade hans bergspredikan karaktären av en paneldiskussion där åhörarna kunde komma med sina inlägg? Krävde hans lärjungar verkligen andlig medbestämmanderätt? Aldrig har väl någon profet tillskrivit sig större makt och auktoritet än vad Jesus gjorde. "Jag är vägen, sanningen och livet; ingen kommer till Fadern utom genom Mig." Här var det knappast frågan om dialog. När någon ifrågasatte Jesu maktposition reagerade han häftigt. "Varför fatten I då icke när jag talar? Jo, därför att I icke står ut med att höra på mitt ord. I haven djävulen till eder fader och vad eder fader har begär till, det viljen I göra." Utrymme för dialog?

Man kan nog inte dra någon annan slutsats av vad som ovan anförts än att Sten Rodhe sitter i glas-hus och kastar sten.

PRABHUPADA KRÄVDE INGEN LYX

Sten Rodhe finner det anstötligt att Prabhupada hämtas från flygplatsen i en lyxbil. Är det verkligen så konstigt att man som lärjunge vill ge sin mästare det bästa man har? Se bara hur påven hämtades från flygplatsen! Han kom farande i eget jetplan! Personligen tror jag inte att Sten Rodhe skulle välja att hämta Jesus med tandemcykel om han fick ansvar för Jesu transport till och från flygplatsen. Det är väl självklart att man gör sitt bästa, men ytterst är det ju medvetandet, tanken, som räknas och inte själva handlingen. Har man tillgång till en bra bil använder man naturligtvis denna, har man inte det, tager man vad man haver. Jag kommer själv ihåg när vi hämtade Srila Prabhupada på Arlanda 1973. Det enda vi hade råd med var en gammal folka. Inte blev vi utskälda för det. När vi kom till avfarten till Jakobsberg, c:a 5 km från templet, fick vi dessutom bensinstopp. Om Prabhupada nu hade varit den lyxälskande maktdespot Sten Rodhe vill göra honom till, torde han vid det här laget ha varit vit i ansiktet av raseri. Det var han nu inte. Han tyckte istället att det skulle bli nyttigt med en promenad. Som sannyasa-munk hade han vandrat betydligt längre sträckor än så. Ärlighet är något som kännetecknar Prabhupada. Han tvekade aldrig att säga sanningen, även om han själv blev utsatt för hårda angrepp från jämlik-

hetsindoktrinerade personer vars ego ej tålde höra den.

BOVAR OCH BANDITER I DET ANDLIGA OCH MATERIELLA LIVET

Vi lever i en tid av akut andlig och materiell nöd, vilket gör att vi när som helst kan vakna och finna vår värld i lågor och oss själva indragna i en situation värre än den hems-kaste mardröm. När man i denna nödsituation finner att vissa kallhamrade individer spelar på människornas känslor för att kunna dra personlig fördel därav, utan den ringaste tanke på att de därmed för världen allt närmre det andliga och materiella kaos som väntar runt hörnet, har man då inte rätt att kalla dem för bovar? Att uppehålla liberalismens anda även när det leder till katastrof är väl om något vad man skulle kalla för fanatism. Liberalen ryggat tillbaka när man använder kraftord mot s.k. andliga ledare som mot betalning delar ut mantras, som de reklamerar för genom att öppet deklarerat att man blir en mycket bättre materialist, med allt vad det innebär av sex, pengar och karriär, om man sällar sig till de tiotusentals lyckliga som redan har sitt mantra.

Det underliga är att Sten Rodhe, som själv skriver: "i kristen tro ingår att i Jesu efterföljd engagera sig i världens nöd...", reagerar mot att Prabhupada tycker att den regering är bovaktig, som använder många miljarder kronor till kapprustning och manraketer när man skulle kunna använda dessa pengar till att hjälpa den lidande mänskligheten. Jag vet inte om det är ordet "bovaktig" som Sten Rodhe inte tycker om eller om han verkligen tycker att det är moraliskt och kristet att låta människor svälta för att man skall kunna utveckla vapen som kan ta kål på hela vår jord eller för att man skall kunna bege sig till månen för att där sprida bakterier och avfall. Vad har vi på andra planeter att göra när vi misslyckats så kapitalt med vår egen?

KASTSYSTEMET ÄR NÖDVÄNDIGT

När man underkänner det kastsystem som beskrivs i text Bhagavad-gita, förnekar man också att det finns skillnader mellan individerna i ett samhälle och att dessa individer har vissa rättigheter och plikter som hjälper dem att förverkliga sig själva. Andligt liv är inte stereotyp, så att det som gäller för en, gäller för alla. Nej, "mat för en är gift för en annan". Vad som är bra och stärkande för mitt psyke kan-

ske betyder motsatsen för en annan. Det ursprungliga kastsystemet syftade till att hjälpa människorna förverkliga sig själva. Idag har vi en social värdeskala som gör att vissa yrken är "finare" än andra. Följaktligen tvingas man nästan av det sociala trycket att söka in vid ett universitet, även om det inte alls är bäst för ens psykiska och fysiska tillstånd, bara för att man senare skall kunna få ett "fint" yrke. På det andliga planet är vi alla jämlika – vi är alla delar av Gud. Materiellt sett är vi dock olika utrustade vad det gäller intelligens, styrka, skönhet etc. Erkänn dessa olikheter och låt oss kunna engagera oss i olika sysslor som vi trivs med utan att behöva utsättas för samhällets värderingstryck. Sten Rodhe skriver: "Ur kristen och ur demokratisk synvinkel förefaller deras (Hare Krishna rörelsen) hävdande av klara gränser mellan olika samhällsgrupper (kaster) med skilda rättigheter och plikter motbjudande." Detta uttalande ger prov på vad jag skulle vilja kalla social analfabetism. Jämlikheten ligger på det andliga planet och eftersom varnasrama(kast)systemet har sitt ursprung i Gud kan detta system uppvisa fullkomlig harmoni förutsatt att samhällsmedlemmarna är medvetna om detta gudomliga ursprung.

KORSET OCH BLODET

Filosofiskt sett har kristendomen ingenting som kan mäta sig med Vedantafilosofin inom vad vi kallar hinduismen. Ej heller kan Bibeln som faktabok jämföras med de vediska skrifterna. Vill man veta hur skapelsen gick till mera i detalj finner man inte mycket i Bibeln. Ej heller förklaras hur människans psyke fungerar. De kristna teologernas svårigheter att redogöra för Guds förhållande till världen är välbekanta. Inte ens Guds natur och vårt förhållande till Honom beskrivs detaljerat. Trots att den kristna teologin vid en jämförelse med den vediska framstår som ytterst fattig, hindrar inte detta de kristna från att utropa sin teologi som den enda sanna och högst utvecklade. På vilka grunder gör man det? Jo, Jesu blod. Gud kom till världen och dog för oss. Sten Rodhe skriver: "Den största skillnaden framgår av vad som är den viktigaste kristna symbolen: korset. Kristus utblottade sig själv och dog på korset en syndares död." Det är alltså detta som gör kristendomen till den enda sanningen. Vad är det som säger att Gud måste dö för att våra synder skall vara förlåtna?

Allmänheten bjuds på gratis vegetarisk måltid hos Hare Krishna-rörelsen.
Foto Rein Vålme

Gud kan förlåta oss våra synder när vi uppriktigt ångrar dem. Att det skulle vara tecken på en högstående religion att Gud måste dö för våra synders skull måste starkt betvivlas. Allt detta frossande i Jesu blod tycks mig ganska makabert och primitivt och torde vara av intresse för religionspsykologer att studera.

REDOGÖRELSE ELLER REKOMMENDATION?

I Bhagavad-gitas sjätte kapitel redogör Krishna för hur man skall utöva dhyana yoga. Man skall sitta på en avskild plats med rak rygg och stirra på nästippen genom halvslutna ögon. Man måste leva i strikt celibat. När Prabhupada förklarar att detta system knappast går att tillämpa i dag och att bhakti yoga är betydligt lämpligare för nutidens människor, tror Sten Rodhe att Prabhupada avviker från Bhagavad-gitas anvisningar. Om man emellertid läser hela sjätte kapitlet finner man att Arjuna själv (Krishnas lärjunge) förkastade detta system. Och Krishna krävde inte att Arjuna skulle lämna sitt hem och sina anförvanter och bege sig till skogen för att där sätta sig ned och stirra på nästippen. I stället rekommenderar Han Arjuna att utföra bhakti, ty en bhakti yogi är den högste av alla. "Och av alla yogis är han, som stadig i sin tro, ständigt dväljs i Mig och dyrkar Mig i transcendental hängiven tjänst, den mest intimt förenade med Mig i yoga och den högste av alla." Observera att Krishna säger detta som slutord efter Sin redogörelse för hur man mediterar. Det kan

alltså inte råda några tvivel om att Krishna anser bhakti vara en betydligt bättre metod än dhyana yoga, som helt enkelt interesserar till för att nå Honom.

DEN NÖDVÄNDIGA HELHETSSYNNEN

Människan är inte en isolerad varelse som kan betraktas skild från sin miljö. I miljön ingår också växter och djur. Hela universum befinner sig i balans. Allting har tilldelats en viss andel. Har man kunskap om Gud får man också kunskap om Hans plan. Vi måste begrunda att Guds plan också innefattar växter och djur. Alla religioner talar om gudskärlek, och en person, oavsett vilken religion han är tillhör, måste anses vara gudsmedveten om han förmår visa denna kärlek gentemot allt som Gud har skapat. Kärleken är en kraft som kommer från Gud, den är således lika universell som Gud själv. Gud älskar de olika delarna i sin skapelse lika mycket. Om vi då begränsar vår kärlek till att bara omfatta människan eller till bara vissa människor, kan vi knappast anses besitta gudskärlek. Har vi inte en helhetssyn på tillvaron blir allt vi gör bara ett lappverk. Vi kanske av hela vårt hjärta vill hjälpa människorna i deras lidande, men saknar vi kunskap om hur alla ting i universum påverkar varandra, förvärrar vi bara lidandet. En människa som är så okänslig inför en annan varelses lidande att hon utan samvetsqual kan livnära sig på döda djur, visar inget större prov på gudsmedvetande. Följande dikt av George Bernard Shaw, speciellt sista versen, är värd att begrundas:

Vi är levande gravar av mördade djur
Som slaktats för vår aptits skull
Vi frågar oss aldrig i vårt iverteri
Om djuren har rätt till ett liv

Var söndag vi ber att få ta del av
det ljus
Som skall lysa den stig vi beträder
Vi är trötta på krig, vi vill inte slåss
Och vi proppar i oss kadaver

Som gamar vi lever på ruttet kött
Utan tanke på smärtan och pinan
Som försvarslösa djur utstår för att
vi
Ska få njuta av vinsten och jakten

Hur kan vi i vår värld hoppas upp-
nå

Den fred för vilken vi strävar
Vi ber till Gud över högar av lik
Och kränker moralens lagar
På så sätt föds grymhetens avkom-
ma - krig!

HELHETSSYNNEN, EN REALITET

För många kristna är det här med helhetssyn en svårförståelig doktrin. De skakar på huvudet och säger: "Öst är öst och väst är väst och aldrig mötas de två." "En hindu kan inte förstå Kristus och en kristen kan inte förstå Krishna." Men där tar de fel, den som känner Kristus känner Krishna och tvärtom. För en mystiker är detta en självklarhet, för en dogmatiker en omöjlighet. "Söken först efter Guds rike", sade Jesus. Gör man detta och av Guds nåd också lyckas uppväcka sin kärlek till Honom, kan man se allting i sitt rätta perspektiv. Först då vet man vad som är rätt och orätt, gott och ont. Människans yttersta plikt är således att först söka Gud, sedan kan hon se allting genom Guds ögon. Då först blir kärleken till nästan och helhetssynen en levande realitet och ej en svårförståelig doktrin eller ett ouppnåeligt bud.

SLUTORD

Ja, Sten Rodhe, du har sagt att det är omöjligt att föra en öppen dialog med Prabhupada som är så säker på sin auktoritet och jag har till det påpekat att Jesus knappast var öppen för dialog han heller. Kan vi inte överlämna åt de två att föra dialog med varandra, medan du och jag, ofullkomliga lärjungar som vi är, fortsätter dialogen på vårt plan. Den som har gjort Gud till sitt yttersta mål träder bortom alla doktrinära motsättningar i sinom tid. Kanske övergår vår dialog, som är ett indirekt prisande av Gud, en dag till ett direkt lovprisande av Guds namn. Hare Krishna.

Vänligen
Vegavan das (Jörgen Sundvall)

Zarathustra och hans lära

av Bertil Falk

O, Mazda-dyrkande zarathustrianer, stå upp och lyft era händer. Håll huvudet högt! Var vakna och utför lagliga, riktiga och ärofulla gärningar. Skjut åt sidan olagliga, oriktiga och vanhedrande handlingar. Var arbetsamma och uppfyllda av goda gärningar. Hjälplösa och trösta den bedrövade...

(Från Visparad, 15.1. ur Yasna i Avesta.)

Man brukar säga att farao Echnaton (Amenhotep IV) var den förste monoteisten, vilken föregick Moses med sin reform att avsätta alla andra gudar och framhäva dyrkan av en enda gud (den livgivande solskivan). Denne märklige farao, som härskade 1370-1352 före Kristus, kan emellertid ha haft en föregångare i Zarathustra.

Nu finns det dock när det gäller Zarathustras framträdande tre olika skolor. Västvärldens forskare brukar anse att han levde "258 år före Alexander", vilket för oss till 600 före Kristus. Den andra traditionen säger att han levde 6 000 år före Platon, vilket för oss 8 500 år tillbaka i tiden till ett årtal någon gång kring år 6 500 före Kristus. Den tredje traditionen, som tycks godtas av parsiska forskare, hamnar någonstans mittemellan dessa båda skolor på år 2000 före Kristus eller tidigare.

Zarathustra kan alltså ha lanserat monoteism först av alla de stora religionsstiftarna. Zarathustras eget liv, enligt bevarade legender, påminner i mycket om andra stora religionsstiftares. Hans födelse bebådades i en dröm, som hans mor hade. Denna tolkades som ett omen om att hon bar på ett foster, som skulle växa upp till en stor man. När Zarathustra hade fötts beslöt sig trollkarlen och översteprästen Durasrob för att döda honom, precis som Herodes ville göra sig kvitt Jesus-barnet. Han släppte barnet och kastade det fram-

för en framrusande flock boskap, men de vek undan för barnet och skyddade det. Han kastade det framför framrusande hästar med samma resultat. Han lade ut det till vargarna, men vargarna undvek barnet. Slutligen kastade han babyen i ett brinnande bål, men elden förvandlades till en bädd av blommor. Ett försök något år senare att förgifta pojken misslyckades också. Precis som senare Buddha och Jesus ska Zarathustra ha frestats av djävulen.

Vad var det då som Zarathustra lärde i en tid då det fanns många olika gudar och trollkarlar härjade vilt i det gamla Persien? Hans budskap var enkelt. Det finns bara en enda gud: Mazda eller Ahura-Mazda. Denne enda gud är enligt Zarathustra skaparen, allsmäktig, allstades närvarande, allvis, ändlös, rättfärdig och i alla avseenden den högsta i tillvaron.

Denne sublimt upphöjde gudom är den ende värd dyrkan. Den parsiska läran vänder sig också med kraft och eftertryck mot det onda i tillvaron. De fyra elementen jord, vatten, eld och luft uppfattas av parserna som rena och får inte ornas.

Läran är dualistisk, det vill säga den trycker på universums dualistiska natur med motsattpar av typen: födelse och död, ljus och mörker, sanning och falskhet, glädje och sorg, hälsa och sjukdom och så vidare. Vi känner igen detta från det kinesiska motsattparet Yang och Yin, som tillsammans bildar en helhet. Överhuvudtaget är det mesta av det som vi stöter på hos den parsiska religionen välbekant, och det är inte sällan som andra religioner kommit med samma idéer efter zarathustra, idéer som vi tror är specifikt kristna eller tillhörande andra religioner och livsåskådningar. Den parsiska religionens karaktär av pionjärreligion förefaller alldeles uppenbar i många fall när man placerar in den i

dess religionshistoriska sammanhang.

Parsernas religion ställer också krav på sina utövare. Man ska vara ödmjuk, flitig, anspråkslös, sannfärdig, rättvis. Överhuvudtaget är det frågan om regler som anses goda i de flesta samhällen och religioner. Parserna är den grupp i det indiska samhället som kan visa upp den lägsta analfabetismen. Endast några få procent av parserna är icke läskunniga. Detta torde i sin tur bero på odlandet av de egen-skaper, som är betecknande för religionen. Man ska vara flitig och läraktig och förkovra sig. Det har parserna gjort och det har också gett dem en särställning i Bombay, där de trots sin litenhet kommit att dominera det sociala och kulturella liksom det ekonomiska och industriella framåtskridandet.

Parsernas lära präglas också av tolerans och förståelse för andra religioner. Som grupp och som individ är parserna samarbetsvillig och utåtriktad.

Dasturji (en parsisk översteprästtitel) Hormazdiar K. Mirza har i en uppsats med titeln "On Conversion" (Om omvändelse), som publicerats i minneskriften "Golden Jubilee of the Memorial at Sanjan", delat upp världens religioner i två grupper. Till den första gruppen räknar han de religioner som förkunnar att människan döms efter de handlingar hon utför i livet. Till den andra gruppen hänför han de religioner, som predikar att människan döms efter vilken religion hon bekänner sig till.

Och Mirza utvecklar tanken vidare: "Naturligtvis varken predikar eller praktiserar religioner inom den första gruppen omvändelse. De varken behöver eller måste predika och tillämpa konvertering. Själva tanken på att omvända människor strider mot grundtanken hos religionerna inom denna grupp. Den

Forts på sidan 31

Zarathustras efterföljare, parsernas eldtempel och tystnadens torn

"För många år sedan, har det berättats för oss, tilltalade en parser på turistresa i Europa en västerländsk vetenskapsman, som blev mycket förvånad när han fick veta att mannen som han talade med var anhängare till Zarathustra. 'Vad säger ni?' sa vetenskapsmannen. 'Är ni anhängare till det urgamla Irans profet?' 'Det är jag', svarade parsern. 'Ni, ni är verkligen en ättling till Darius och Noshirwan?' frågade den förvånade vetenskapsmannen. 'Helt riktigt', svarade parsern. 'Men', frågade vetenskapsmannen, 'blev ni inte helt utrotade av araberna?' 'Nej', svarade parsern, 'så illa är det inte'. Några få av oss är i högsta grad vid liv och blomstrar på Indiens västkust och ett mindre antal parser finns i Iran.' Vetenskapsmannen blev överlycklig vid detta oväntade avslöjande om zarathustrianismens överlevnad och omfamnade varmt parsern."

Det här står att läsa i en essay av parsern Firoze C. Davar och jag känner i allra högsta grad själv igen den europeiska reaktionen. Mina kontakter med parsernas religion var mildt talat ytlig och jag var, precis som vetenskapsmannen, helt övertygad om att av de stora religionsstiftarna Buddha, Mahavari, Moses, Jesus, Mohammed, Krishna och Zarathustra (eller som han också kallas: Zoroaster), hade den sistnämndes religion utplånats från jordens yta. Det var ju ungefär på det sättet man i förbigående upplevde det i skolans religions- och historieundervisning när man växte upp.

Zarathustra var för mig närmast ett ord i titeln på filosofen Friedrich Nietzsches verk "Also sprach Zarathustra" (Sålunda talade Zarathustra). Döm om min förvåning när jag vid ett besök i Bombay hösten 1977 fick höra talas om en egenomlig kommunalpolitisk debatt med anknytning till just Zarathu-

stra, som fördes i Bombay.

Lokalnyheter kan vara likartade på olika håll i världen. När vi i Sverige läser om tjuvjakt på älg, sitter kanske en indier och läser om tjuvjakt på bengaliska tigrar. Men det lokala problem, som man ett slag ansåg sig ha i Bombay, torde sakna motsvarighet någon annan stans i världen.

Mitt i 6-miljonersstaden Bombay ligger på en bergshöjd fem torn inne i en trädgård. Denna trädgård är omgiven av höga murar, som gör att tornen skyddas för insyn. Uppe i dessa fem torn placeras Bombays parser sina döda. Sedan kommer gamarna och äter bort köttet från kroppen. Efter en tid kastas benen ned i trädgården och mals till stoft.

Anledningen till denna begravningssed är att parserna vördar jorden så mycket att de inte vill besudla den med döda kroppar. Men de vördar elden om möjligt ännu högre och vill därför inte heller befläcka flammorna genom att krama sina döda. Dessutom anser parserna att rika och fattiga, som ett tecken på jämlikhet inför det oundvikliga, ska förenas i döden. De runda Tystnadens Torn är konstruerade på så sätt invändigt att de påminner om en tratt eller en gammal grekisk teater. I denna tratt finns olika plan. I det översta planet, vid rundelns kanter, placeras kroppar efter döda män. I nästa plan, som ligger på en lägre nivå, placeras de kortvuxnare kvinnorna på det mindre utrymmet som finns närmare rundelns centrum. Och längst nere, på den innersta nivån, placeras de döda barnen, som är kortast. Utmed rännor rinner sedan kroppsvätskorna och blandas i centrum samman med varandra, vilket symboliserar just denna jämlikhet. Fattiga och rika, onda och goda förenas alla i dödens gemenskap.

Starka krafter i Bombay hade dragit i gång en debatt om det

lämpliga i att parserna fick fortsätta med att placera sina döda i Tystnadens Torn. Eftersom den nya tiden med luftföroreningar av skilda slag medfört att gambeståndet decimerats, menade dessa kritiker att Tystnadens Torn blivit en sanitär olägenhet i takt med att gamarna börjat ta slut. Debatten har nu tystnat och såvitt bekant har inga nya försök gjorts att komma åt parsernas begravningsseder, som skyddas av lagstiftningen. För mig innebar dock den här diskussionen, som en dansk medresenär berättade om för mig, att jag upptäckte att Zarathustras efterföljare i hög grad lever och är verksamma.

När det gällde själva sakfrågan så har Bombay, vilket en besökare mycket snabbt kan konstatera, avsevärt mycket större sanitära problem än parsernas mycket välskötta begravningsplats. Tystnadens Torn ligger avsides belägna, visserligen mitt i Bombay, men på betydande avstånd från omgivningen. Det kringliggande området ägs av parserna och får inte beträdas av icke parser. Parserna själva får inte heller hur som helst besöka Tystnadens Torn. Endast särskilt utvalda personer får göra det. Dessamma gäller parsernas eldtempel, som finns överallt i Bombay. Enligt indisk lag får ingen utomstående besöka dessa tempel.

Parserna kunde en gång i tiden räknas i miljoner. Det var under åren 500 före Kristus till och med 600 efter Kristus. Men i mitten av 600-talet föll deras imperium i Iran samman och araberna kom för att sprida den muslimska läran, vilket de framgångsrikt gjorde med svärdet i handen, varvid de lade grunden till den makt som i dag utövas av prästerskapet i ayatollornas Iran.

Ändå lyckades de inte helt utplåna Zarathustras gamla lära. Än i dag finns det cirka 130.000 parser runt om i världen. Av dessa finns 20.000 i själva Iran. I Indien finns

det över 100.000, av vilka de flesta, eller cirka 90.000, är bosatta i Bombay. Cirka 6.000 finns i Pakistan och de resterande 5.000 finns i Amerika, Europa och på andra håll. I huvudsak rör det sig om parser, som emigrerat på 1900-talet.

Att det finns så många i Indien beror på att när den muslimska invasionen nådde Iran för 1400 år sedan, så flydde många parser undan och vistades på olika håll till år 785 efter Kristus, då en grupp parser landsteg i Gujarat på Indiens västkust. Nu lever ättlingarna till dessa parser som en aktad grupp medborgare i Bombay, en stad som de betytt mycket för.

Socialt, kulturellt, vetenskapligt, tekniskt, industriellt och samhällsmässigt har parserna gått i spetsen för den lokala och kommunala utvecklingen. Parserfamiljen Tata, som bland annat producerar Indiens motsvarighet till Volvo och SAAB, bilmärket TATA, är något av Indiens wallenbergare.

När jag väl upptäckt förekomsten av parser i världen, var självfallet mitt intresse väckt och min nyfikenhet på denna religiösa minoritet måste stillas på något sätt. Jag hann inte göra några som helst efterforskningar vid mitt besök i Bombay 1977 och vid min påföljande Indien-resa 1978 var jag inte ens i Bombay, men kunde dock besöka Eldtemplet i New Delhi och fotografera dess exteriör. Men vid mitt längre besök i Indien hösten 1979 var jag förberedd på att fördjupa mig i ämnet. Docent Per Beskow i Lund gav mig en rad tips och jag kände mig ganska väl rustad.

Vistelsen i Bombay blev ändå en besvikelse. Av olika omständigheter fick jag bara en ytlig kontakt med de vänliga parserna. Däremot lyckades jag komma över en hel del svåråtkomlig litteratur och när jag sedan reste vidare till staden Bangalore – en mycket ren och fin indisk stad med flygplansindustrier och många andra tillverkningar – fanns det på platsen både en grupp parser, ett Eldtempel och ett Tystnadens Torn.

Här gjorde jag bekantskap med översteprästen Nadirchah P. Umvalla och den assisterande prästen Jamshed B. Chinay.

– Jag tror att energikrisen i världen och mycket annat som vi i dag står inför kommer att leda till att även andra grupper än vi parser inser att det vettigaste sättet att ta hand om de dödas kroppar är att placera dem på bergstoppar och låta dem förtäras i solens sken och av gamar, sa översteprästen.

Detta bruk kanske kan tyckas egendomligt ur svensk synvinkel,

Ett parsiskt eldtempel i New Delhi. Lägg märke till skulpturen som visar en stor skål ur vilken eldflammar stiger upp. Foto Bertil Falk.

men det bör ses i sitt indiska sammanhang. Den som har sett likbålen vid Ganges i den uråldriga staden Varanasi (Benares), vet att det i Indien går åt oerhörda mängder dyrbart ved till att bränna de döda. Indien lider av bränslebrist. Man har i stort sett lyckats med bedriften att elda upp sina väldiga skogar utan att se till att det planterats nya. Många människor får vandra långa sträckor för att komma åt ved till det dagliga hushållet.

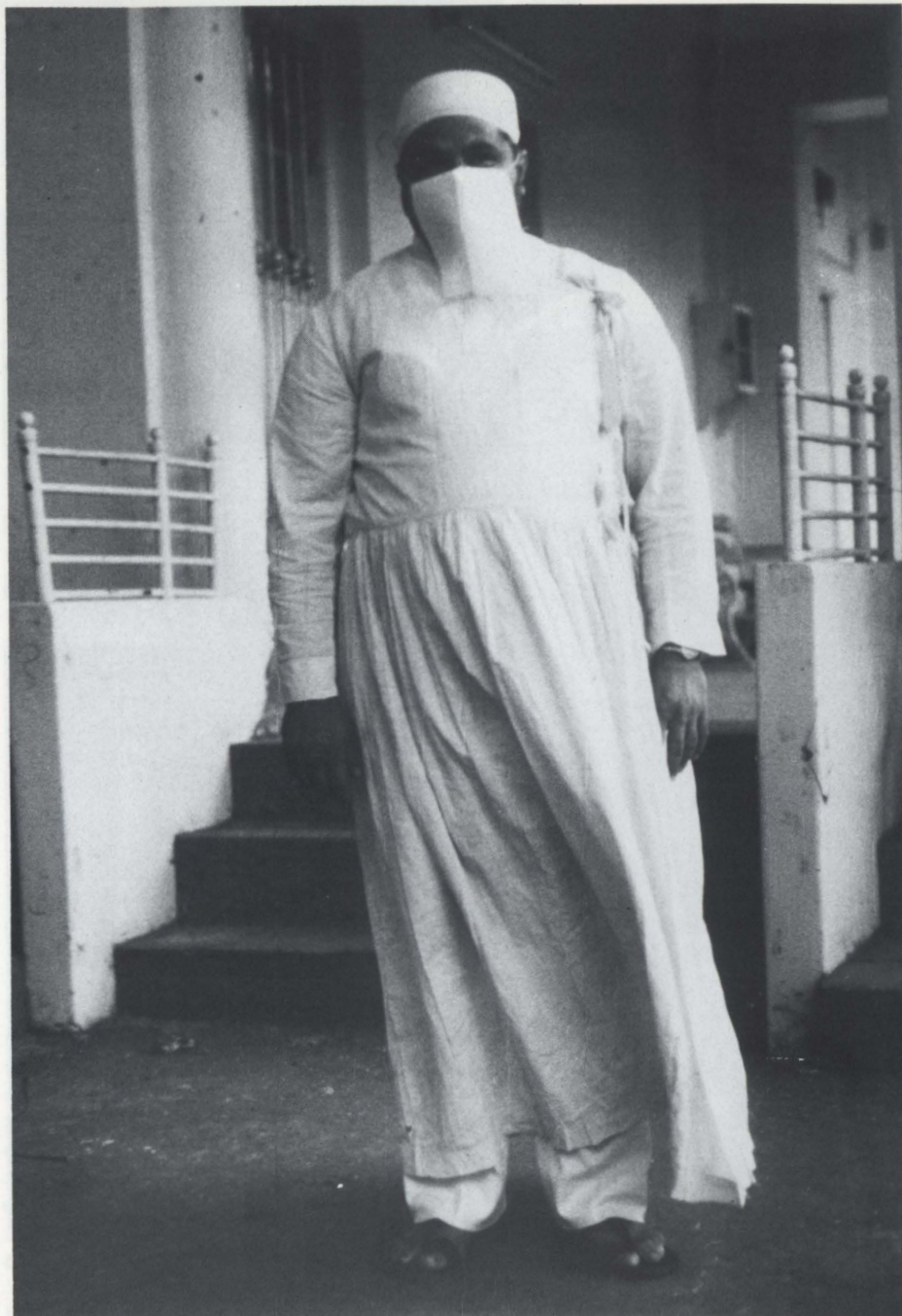
Parserprästerna är klädda i vita klädnader. När de går in i Eldtemplet och utför sina ceremonier framför den brinnande lågan, som evigt lyser som en symbol för det gudomliga på altaret, tar de på sig ett vitt munskydd. Detta för att de inte ska råka förorena elden genom att hosta saliv och spott, nysa eller på annat sätt skända den rena elden. De ser faktiskt ut som kirurger, där de står i sin vita klädnad.

Det är inte tillåtet för mig som

icke parser att gå in i templet, men assistentprästen är vänlig nog att klä sig i sin ämbetsdräkt, som han bär under utövandet av de sakrala riterna. Han träder fram utanför templet och låter sig villigt fotograferas. Jag får min bild av en parserpräst i full mundering.

– Alla parser ska bära huvudbonad, säger översteprästen Nadirchah P. Umvalla till mig. Vi präster bär alltid en vit huvudbonad, som vi nattetid byter ut mot en nattmössa. Icke präster bär svart huvudbonad. Sedan 1949 har mycket hänt inom vår grupp. Många ungdomar observerar inte längre seden att bära huvudbonad.

Prästens äldste son, som också är präst, eftersom prästämbetet går i arv från far till son, sitter på sin motorcykel med en flicka på bönspallen. Han bär visserligen stört hjälm, men den tar han av sig när han hälsar på mig, och det visar sig att han är mösslös under hjälmen.

Icke parser får inte gå in i parsertempel, men assistentprästen Jamshed B. Chinay iförde sig sin prästskrud och steg ut för att fotograferas. Det vita skyndet för munnen ska hindra spott och annat från att förorena elden framme vid altaret i eldtemplet. Foto Bertil Falk.

– Den nya tiden, förklarar översteprästen för mig, och efter att pliktskyldigast ha hälsat på mig hoppar den 21-årige sonen upp på sin MC, drar på sig störlhjälm och försvinner ut på Bangalores gator.

Trots tappra försök fick jag inte se så mycket som en skynt av Tystnadens Torn när jag var i Bombay. Men jag frågar om Tystnadens Torn i Bangalore och översteprästen berättar för mig, att i de sju stora tornen i Bombay begravs 3 till 4 personer varje dag. Men i Bangalore, där man bara har ett enda mindre Tystnadens Torn, sätter man bara ut 5 till 6 kroppar om året. Så många människor dör i genomsnitt varje år i denna lilla grupp av parser, som omfattar cirka 500 personer i Bangalore med omnejd.

Likbäraren Jamshed Pastakie presenteras för mig. Han tillhör den särskilda grupp som är utvald och avdelad att ta hand om de döda och placera dem i tornet. Efter varje besök i tornet måste han genomgå särskilda reningsceremonier. Prästerna och andra parser får inte gå in i Tystnadens Torn. Om en präst bryter mot denna regel, förlorar han sin nedärvda prästvärdighet.

Man visar mig en bild av tornet. Det visar ett torn, som är ganska lågt och omgivet av taggtråd. Det sitter några gamar på krönet. Jag får veta att om jag vill kan jag åka en halv mil utanför Bangalore och själv på platsen fotografera Tystnadens Torn, under förutsättning att jag inte kryper under taggtrå-

den. Man skaffar fram en mopedrickshaw åt mig, en trehjulig minitaxi och tillsammans med dess förare, som inte talar engelska, åker jag ut ur Bangalore.

Det blir en dramatisk färd. Alldeles utanför muren som omger tornområdet kolliderar den lilla bräckliga mopedvagnen jag färdas i frontalt med en stor, bred lastbil, vars flak är fullastat med stora gatstenar. Rickshawen slungas upp i luften vid den våldsamma sammanstötningen och snurrar runt flera varv för att sedan slå ned i asfalten en gång, två gånger – och nu är jag säker på att jag ska dö – tre gånger.

Sedan total tystnad. Jag försöker att röra mig, där jag sitter inklämd upp och ned. Försöker krypa ut genom ett litet hål. Men något tar emot. Det är kameraväskan som blockerar vägen. Jag lösgör den och kommer ut. Fordonet jag färdats i är totalt demolerat. Föraren ser jag inte skynten av. Lastbilen har vält och hela gatan är överströdd med tunga gatstenar. De tre männen i lastbilen ligger och blöder och kvider.

Nyss var här folktomt, men som i ett slag väller det fram människor från alla håll och kanter. Vänliga människor, omtänksamma. En man vänder sig till mig och frågar hur det står till. Jag säger att jag visserligen är vimmelkantig, men annars bra.

– Vi hinduer tror på Gud, säger mannen. Gud måste ha varit med er.

Reflexmässigt tar jag fram min kamera och börjar att fotografera olycksplatsen. Ambulanspersonal och polis dyker upp. Jag blir orolig att jag inte ska få se Tystnadens Torn och säger det till en man bredvid mig. Han tar genast med mig innanför muren. Ovanför porten, där olyckan inträffat, läser jag texten PARSENAS TYSTNADENS TORN. Jag är fortfarande vimmelkantig. Den vänlige indiern hjälper mig och tar ett par fotografier av mig mot bakgrunden av tornet. Jag hinner knappt tacka honom. Han ger mig kameran och försvinner.

Senare träffar jag min förare på sjukhuset och betalar för resan.

Så blev besöket vid Tystnadens Torn en dubbel påminnelse om den förestående hädanfärd som väntar oss alla.

Platsen var mycket vacker. Det leder en underbar allé ned till tornet. När jag senare säger till en parser att jag tyckte att den var vacker, svarar han:

– Då skulle ni se när den blommar. Då finns det inget vackrare ställe.

Jag tror honom.

Men min berättelse om dagens parser är inte slut med detta. Just nu står parserna inför ett problem, som de har mycket svårt att lösa. Man talar till och med om ett "parsernas självmord". Med det avser man tendensen att parser gifter sig utanför parsernas led, som därmed tunnast ut.

Man kan inte bli en parser. Översteprästen berättar för mig på det här sättet:

– Det finns inget som hindrar utomstående att anta vår lära och skapa egna zarathustrianska samfund. Men de kan inte komma in i vårt samfund.

Därför missionerar inte heller parserna.

Man kan med andra ord ta till sig Zarathustras monoteistiska lära, men man blir ingen parser för det, utan får i stället nöja sig med att tillsammans med andra likasinnade bilda ett parallellsamfund, som de vänliga parserna dock säkert skulle ha ett hjärta klappande för.

Parserna bör därför helst inte gifta sig utanför sin grupp, men här liksom på andra håll i världen, sätter den moderna tidens sekularisering in med full kraft.

Alltfler ungdomar protesterar mot de rigorösa bestämmelserna.

Döttrar som förälskat sig i män utanför gruppen har under 1900-talet allt mera framgångsrikt tillgripit fasta och självmordshot för att bryta sig ur gemenskapen och gå sin egen väg.

Det har föranlett professor Firoze C. Dabvar att skriva essäyn "Parsis and Racial Suicide" (Parserna och rassjälv-mord), som publicerats tillsammans med doktor Minocher D. Karkhanavalas uppsats "Survival of the Community – a strategy for the Present and the Future" (Samfundets överlevnad – en strategi för nuet och framtiden).

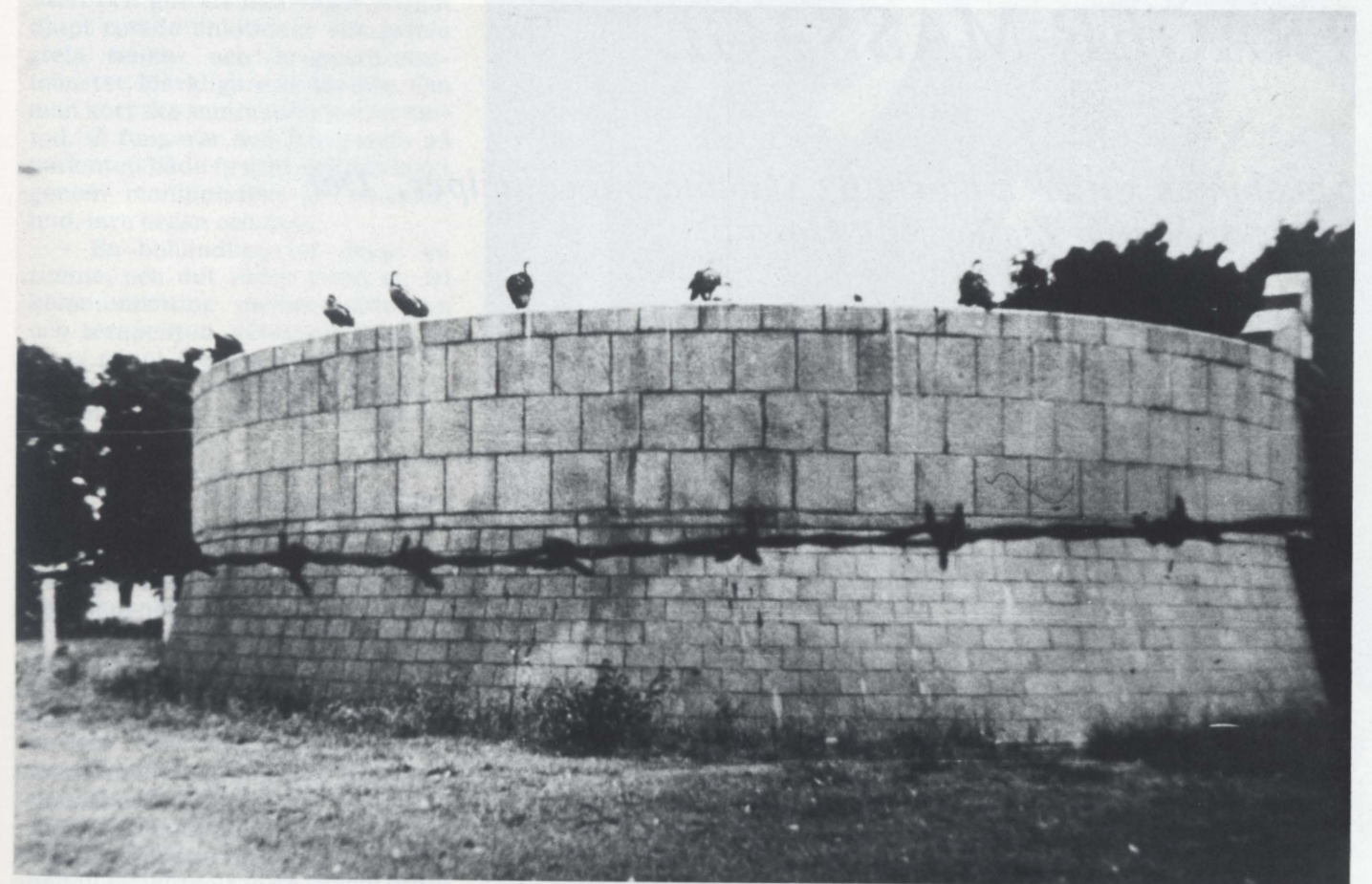
Det framhålls där att blandäktenskap mellan parser och utomstående visserligen inte är ett brott och det fastslås också att blandäktenskap mycket väl kan bli lyckliga. Men, menar de, här är det högre värden som står på spel. Gruppens och rasens och religionens identitet är så stark att den kan uppluckras genom blandäktenskapen. Parserna är en liten minoritet (0,016 procent av Indiens enorma befolkning) i en värld, som domineras av hinduer och där de 100 miljonerna muslimer utgör en stor minoritetsgrupp. Det krävs ett stort mått av självbevarelsedrift för att i det läget upprätthålla parsernas identitet.

En parsisk pojke som gifter sig

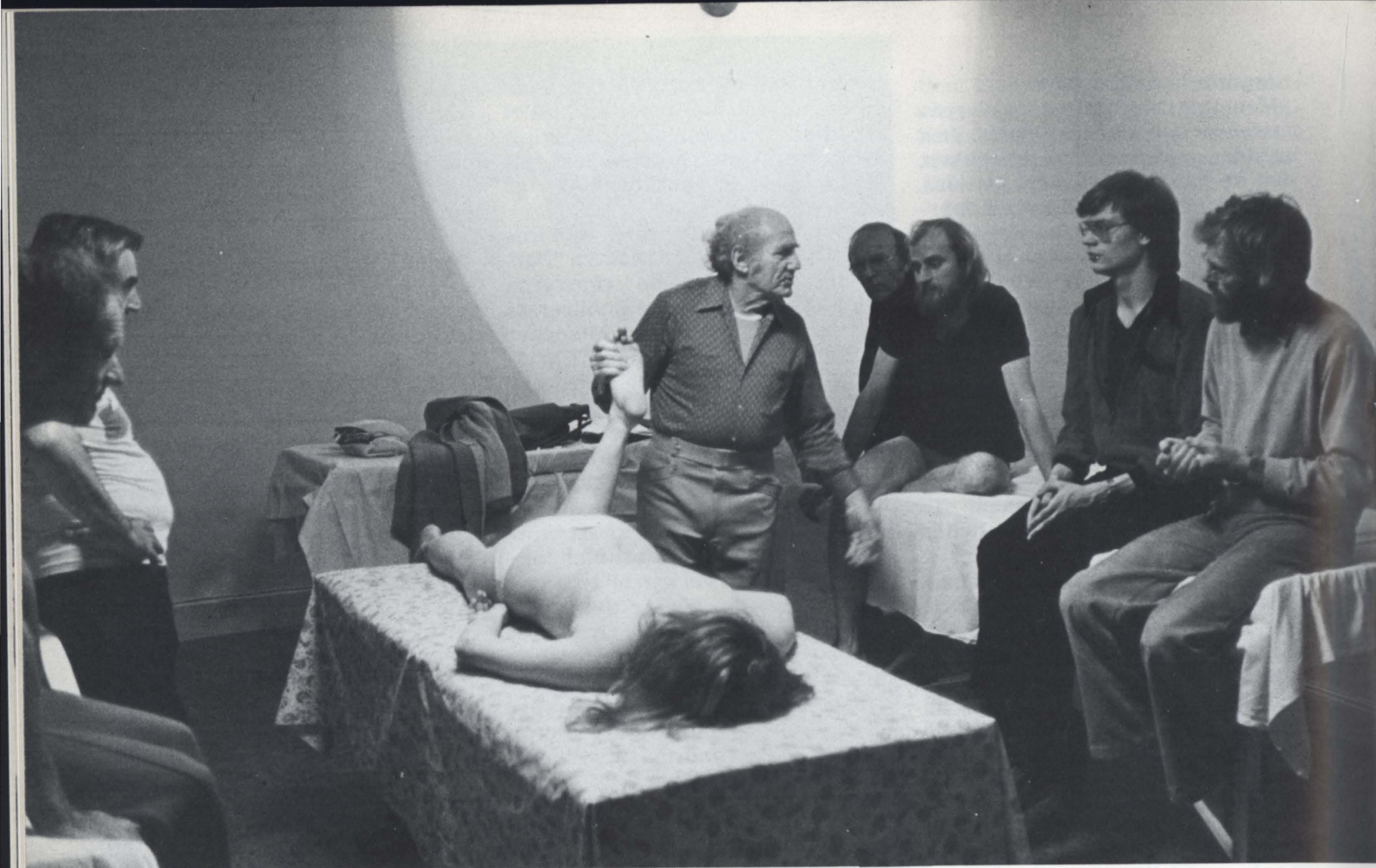
med en icke-parsisk flicka får barn som är parser, men en flicka, som gifter sig utanför gruppen, hennes barn får inte bli parser. Det innebär självfallet att trycket är starkast på flickorna, även om man uppenbarligen helst ser att även pojkarna gifter sig med trosfränder.

Parserna har utstått århundraden av förföljelser men de fann en fristad i Indien, där hinduerna av tradition hälsat andra trosgrupper välkomna. Det finns visserligen undantag från den regeln, men i stort sett har hinduerna visat en enastående tolerans mot andra trosgrupper och när det gäller parserna är det ingen tvekan på den punkten. Detsamma gäller för de så kallade svarta och vita judarna i Cochín på den indiska västkusten. Dit kom judar redan efter den babyloniska fångenskapen och de har kunnat leva där ända till våra dagar utan att förföljas. I dag är det emellertid mycket få kvar – knappt hundra – av dessa judar i Indien. De flesta har emigrerat till Israel.

Parserna står i dagens läge inför stora omvälvningar, liksom alla trossamfund och livsåskådningsriktningar gör i vår tid. Det ska bli intressant att följa utvecklingen inom det parsiska samfundet under de kommande decennierna.

Detta är parsernas Tystnadens Torn i Bangalore. Gamar sitter på kanten. Bilden är tagen vid ett av de 5–6 tillfällen varje år, då en död parser i Bangalore förs till detta torn och den har välvilligt ställts till förfogande av parsernas överstepräst i Bangalore. Lagg märke till taggtråden i förgrunden. Förbi den får inga andra än de särskilt utsedda personer, som tar hand om döda gå.

TRAGER-MASSAGE

Sjukdomen sitter i hjärnan. Skakmassage hjälper. Det säger dr Milton Trager från Hawaii.

Text- och bildreportage Per Sellmann

En amerikansk annorlunda massör som gästade Sverige det senaste året är dr Milton Trager. Hans demonstration och workshop i sk Trager-massage på Galleri Medmera i Stockholm lockade många intresserade och efterlämnade några entusiaster som använder hans metod.

Av en ren slump och utan att ha en aning om vad Trager-massage var hamnade jag på en demonstration med Trager själv i aktion. Jag kom dessutom lite för sent och gick därför miste om introduktionen.

På ett bord låg en halvnaken flicka, och en äldre, något kortväxt man höll på att skaka hennes arm upp och ned.

– Se nu noga på hur jag gör, sa

han och höll ett fast grepp om flickans hand samtidigt som han gjorde mjuka och lätta skakrörelser i rytmisk följd. Han bearbetade därefter axelpartiet, "lyfte" på skulderbladet och körde in sina fingrar under det.

– Här är hon lite spänd, förklarade han, och medan pennorna hela tiden raspade hos de uppmärksamt lyssnande eleverna, fortsatte han att skaka, vagga och gnugga kroppsdel efter kroppsdel och gick på det sättet igenom alla kroppens muskler.

Varje rörelse föreföll vara bestämd och intuitiv på samma gång.

– Här kommer en ny rörelse. Den känns riktig, sa Milton Trager själv

vid flera tillfällen.

– Ni måste lära er att få in den rätta känslan, poängterade han också. De frigörande skakningarna och den mjuka massagen måste göras med intuition.

Jag kände mig så konstnerad av den här behandlingsmetoden att jag beslöt att fråga ut dr Trager om hans teknik.

– Jag kan hålla med om att det ser lite konstigt ut, sa han. Men det är vad som händer uppe i hjärnkontoret som är det viktigaste. Om jag inte lyckas nå patientens så kallade sinne, så blir min teknik bara en vanlig massage. Meningen bakom tekniken, som jag jobbat med nu i mer än 50 år, är att frigöra de djupt

rotade blockeringarna i kroppen och sinnet, vilka påverkar kroppen negativt. Du måste själv uppleva det för att förstå vad jag menar, log Milton Trager.

– Jag vill helst inte säga att jag lär ut en speciell teknik. Det bör hellre kallas en "närmande och deltagande process". Jag arbetar i ett djupt meditativt sinnestillstånd och detta liksom de speciella mjuka Trager-rörelserna påverkar patientens sinne och kropp så att han slappnar av och blir friare och öppnare. Med denna process kan man nå djupt in i muskulaturen utan att orsaka smärta, vilket skiljer min teknik från så många andra.

– Mitt mål med att lära ut min metod är att få människor att "älska sin kropp och sina muskelförändringar" på så sätt att en förändring sker i muskelstrukturen. Älskar gör vi med sinnet och åstadkommer därmed fysiologiska förändringar i kroppen. Det är också viktigt att vi alla lär oss att respektera och respektfullt behandla en persons kropp, själ och ande.

– Vid behandlingen är rytmen också väsentlig. Rörelserytmen bör ligga nära de 120-160 slag i minuten hjärtat har hos ett barn i livmodern. Detta ger patienten en känsla av trygghet som påverkar honom positivt och gör att han vågar släppa djupt rotade emotioner och gamla stela tanke- och kropps rörelsemönster. Märkligare är det inte. Om man kort ska sammanfatta min metod, så fungerar den frigörande på patienten både fysiskt och psykiskt genom manipulation av muskler, hud, inre organ och ben.

– En behandling tar drygt en timme, och det råder alltid en fri kommunikation mellan patienten och terapeuten, eftersom det inte finns något för patienten att oroa sig för, säger dr Trager. Behandlingen är helt smärtfri och dessutom behaglig.

– Jag kan också uttrycka det så här: Känslan går från min hjärna genom mina händer till patientens muskelfibrer. Därifrån går den till patientens hjärna och sedan tillbaka till muskelförändringen.

– Vad som behövs är frihet och öppenhet i muskulaturen, och det är speciellt viktigt för folk med dåliga ryggar. Jag har till 90 procent lyckats bota ryggbesvär. Många skrattar åt mig, när jag säger att deras ryggonda sitter i huvudet. Men genom min metod får jag dem att använda sinnet för att släppa loss musklerna, och plötsligt kan de bemästra den mest besvärliga ryggvärken!

– De flesta patienterna har psykologiska problem som leder till

psykiska blockeringar. Dessa leder i sin tur till fysiska störningar, exempelvis i ryggen. Det blir helt löslöst att försöka hjälpa sådana personer med operativa ingrepp. Man måste i stället lösa upp det som finns i deras tankar, ge dem psykoterapi och lösgörande massage, menade Milton Trager och tog sig själv som ett exempel på tillfrisknande.

– Jag var brevbärare, boxare, dansare, akrobat och naturopat innan jag började läsa medicin vid 42 års ålder. Jag hade då själv verkliga problem med min rygg, vilka jag arbetade bort genom att låta hela kroppen skaka medan armarna svängdes runt, runt...

– Det jag nu sysslar med efter att ha stängt min läkarpraktik på Hawaii är en gren av den holistiska medicinen. Jag är helt övertygad om att fler och fler läkare, både i USA och andra länder, snart kommer att tillämpa liknande metoder. Speciellt en yngre generation av

medicinare märker att det saknas något mycket väsentligt i den ortodoxa medicinen. Man tycks helt ha glömt bort själva människan för att bara inrikta sig på sjuka kroppsdelar. Och det har även gemene man förstått och kräver nu att patienten som en hel människa med både kropp och själ ges mer uppmärksamhet inom medicinen än hittills.

– Men det är inte bara dåliga ryggar som kan botas med den här metoden, avslutade dr Trager. Alla spänningar i kroppen kan upplösas och på så sätt skapas en mer avslappnad individ vilken som följd därav också får tid att tänka på viktigare saker än en inbillad sjukdom.

*

Trager-massage utförs i Sverige fn endast i Stockholmsområdet. Information kan fås genom Galleri Medmera, Bellmansgatan 20, tel. 08-41 16 40, och Ma-Veet Cecilia, tel. 08-40 64 78.

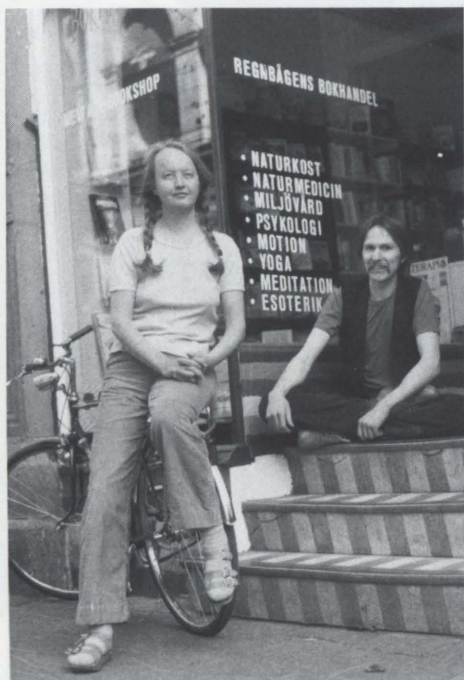

Malmö har fått en alternativ bokhandel

Bertil Falk

Bo Olsson, 45 år, är kontorist. Åtta timmar om dagen sysslar han med redovisning hos Skånska Cement i Malmö. Men på fritiden är han en man som ägnar sig åt meditation och yoga. Tillsammans med Margot Lindström, Tor Øyangen, Lennart Stenborg och Anna-Lisa Olsson har han våren 1980 startat en bokhandel för alternativa levnadssätt och livsåskådningar i Malmö. Den heter Regnbågen och ligger i Butterickhuset vid Södergatan, på den plats där bilar numera är bannlysta och har fått ge vika för ett gågatsystem. Det är just där Baltzarsgatan mynnar i Södergatan, som Regnbågen ligger strategiskt placerad mitt i kommersen.

– Det började för sju, åtta år sedan, berättar Bo Olsson. Då genomgick jag en meditationskurs, en TM-kurs. Den blev en vändpunkt för mig. TM löste upp ångest och verkade avstressande. Det var en oerhört positiv upplevelse. Sedan har jag fortsatt på den vägen och även provat Zen-meditation och mycket annat.

De två ansikten, som Regnbågen oftast vänder mot omvärlden, är dessa. Margot Lindström, strategiskt placerad på bilalternativet cykel, och Tor Øyangen, symboliskt sittande på bokhandelstrappan med benen i kors, turas om att stå bakom disken. Foto Bertil Falk.

Ett steg på vägen mot skapandet av en bokhandel blev postorderförsäljning av böcker inom det alternativa området.

Bo Olsson är den som håller i det ekonomiska på Regnbågen. Men vid sin sida har han fyra andra entusiaster från skilda alternativa fält. I bokhandeln hittar man ofta Margot Lindström. Hon brukar leda kurser och studiecirklar i vegetarisk matlagning och livsföring. Det intresset inkluderar också för hennes del örtmedicin och giftfri odling.

– Nu när jag står i bokhandeln ska jag bredda mitt intresse och sätta mig in i även andra alternativa ämnesområden, säger hon.

Alla fem förvärvsarbetar vid sidan om butiksverksamheten. Man turas om att stå i affären beroende på tid och möjlighet. En som brukar växla om med Margot Lindström är Tor Øyangen, en norsk sjömaskinist från Trondheim, som provat på yoga vid olika ashrammer i Indien, som han besökt i samband med strandhugg hos olika grupper. Hans stora hobby är dock astrologi, som han ägnar en del av fritiden åt.

– Men jag är ingen specialist, säger han. Och jag ställer inte horoskop åt folk.

Och det understryker man.

– Vi är inga specialister, säger Bo Olsson. Vi försöker hålla oss informerade och skaffa oss mer erfarenhet hela tiden.

Lennart Stenborgs stora intresse är naturmedicin och västerländsk okultism. Som exempel nämns Steiner och Martinus.

Anna-Lisa Olsson har, i likhet med Bo Olsson, vid sidan om yoga och meditation också intresserat sig en hel del för skapande dramatik, encounter, yoga, bio-energetic och meditation.

Bokhandeln är Malmös första i sitt slag och man har startat försiktigt, med omkring 1.200 olika titlar. Den "ockulta" sidan är ännu så länge inte speciellt accentuerad. Fast man föredrar att använda ordet "esoterisk" i stället för ordet "ockult".

– Esoterisk har en mer positiv klang!

När jag besöker butiken har man just fått in en ny bok, som genast sätts ut i skyltfönstret. Det är pro-

fessor Martin Johnsons "Parapsykologi. Försök till forskning i upplevelsets och kunskapens gränsmarker".

Av böckerna i butiken är ungefär 70 procent på svenska och 30 procent på engelska. Men man tänker öka ut det engelska sortimentet.

– Dagens ungdom läser engelska, konstaterar Bo Olsson. Och får de välja mellan samma bok i en dyr svensk utgåva och en billigare engelskspråkig pocket, ja, då väljer de den engelska upplagan.

Den senaste stora amerikanska bokkatalogen över engelskspråkig alternativ litteratur, som Tor Øyangen visar mig, omfattar inte mindre än 11.000 olika titlar. Där finns allt från tibetansk buddhism och rosenkreutziansk esoterik till solenergi och cykling, från pyramidkraft och slagruteforskning till egyptiska besvärjelser och Kirlian-försök. Det är i princip samma områden, som Regnbågen ska försöka täcka. Bland titlarna i bokhandelns eget sortiment hittar man Grön gastronomi, Naturnära mat, Zontterapi, Jogging – den nya livsstilen och Sommarutrustning för friluftsliv. Men där finns också böcker om den omdiskuterade tantriska metoden – på svenska! – liksom böcker om reinkarnation, Steiner- och Martinus-skrifter och spektakulära spekulationer i Däniken-stil.

Det finns i Malmö stad en vitt förgrenad undervegetation av alternativa grupperingar. Den bäst organiserade och mest välskötta är troligen Psykiskt Forum. Men där finns också grupper för primalterapi, teosofer, Ahmadiyya-muslimer (som tror att Jesus dog i Indien), vegetarianer och vegetariska restauranger, och mycket, mycket annat.

Tidigare har Stockholm Vattumannen och Göteborg Näckrosen. Det är ganska följdriktigt att Malmö, som rikets tredje stad, nu har fått en egen speciell bokhandel för alternativa livsstilar och livsåskådningar i den nya, akvariska tidsålderns tecken. Det ska bli intressant att se hur det går för de fem bokhandlarna. Initiativet är gott och kröns förhoppningsvis med framgång.

Öppet forum i Malmö spränger gränser

Bertil Falk

Spiritualistiska sällskapet Psykiskt Forum, center för liberal spiritualism och parapsykologi, med 400 medlemmar och 55 medlemmar i en stödförening, bedriver en laddad verksamhet på Klaragatan i Malmö, där tidigare Frälsningsarmén hade sin slumverksamhet. Det handlar om en aktivitet, som är mycket mångsidig och som spränger de snäva gränserna för ortodox spiritualism.

Psykiskt Forum tillhör Internationella Spiritualist-Federationen, men inte Sveriges Spiritualisters Riksförbund (SSR). Man lämnade SSR när organisationen fick en sådan inriktning att den uppfattades som alltför mycket av religiös sekt. Rent kristna inslag kom att dominera SSR, menade man. Bland annat infördes sådana begrepp som "seansandakt" i vokabuläret. Då ville man inte vara med längre.

I dag är Psykiskt Forum ett sällskap som vill informera sina medlemmar även om saker som händer utanför spiritualismen. Sedan får var och en själv acceptera eller förkasta det som visas fram.

Den här öppna inställningen har lett till att Psykiskt Forum under ledning av sin ordförande, homeopaten Sven-Arne Silve, som har praktik i Staffanstorps, blivit en förening med ett mycket mångsidigt program, inte minst när det gäller föredrag.

Några exempel visar bredden:

Fil. lic. J. Alvar Schillén från Försvarets Forskningsanstalt har talat om våra psykiska reaktioner i samband med katastrofsituationer, mångsysslaren Mac Djerf om biofeedback, ordföranden i UFO-inriktade Malmö Interplanetariska Sällskap, Ebbe Johansson, om religion och mysterieskolor i Egypten, ekonom Lars Mannberg om nya healingformer och ockult meditation, finmekaniker Lennart Palm, vice ordförande i Psykiskt Forum, om den heliga svepningen i Turin och toffelhandlaren Herbert Wimmer om Therese Neumanns visioner; astrologen Vernon de Loisted har hållit föredrag och lett studiecirklar i astrologi.

Ändå är detta bara en del av vad som hänt hos Psykiskt Forum det senaste året. Dessutom har man se-

anser och experimentaftnar. Man gör försök med tankeöverföring och bandinspelning av anderöster. Man har också experimentverksamhet i healing. Intresset för experiment av skilda slag är stort, särskilt bland de yngre medlemmarna. Man planerar försök med Kirlian-fotografering, men saknar ännu så länge apparatur, och försök med Backster-effekten, dvs koppling av "lögn-detektor" till växter för att se om man kan registrera "känslor" hos växter.

Stödföreningen bidrar med tekniska hjälpmedel som behövs. Hitills har den bland annat försett föreningen med trådlös mikrofon, over-head-projector och filmduk. Man spelar numera också in alla föredrag och har inspelningarna i sitt bibliotek. Där kan medlemmarna låna dem. Biblioteket innehåller cirka 500 böcker och man lånar ut ungefär 550 volymer varje år. Av de 400 medlemmarna är det ett 50-tal som regelbundet utnyttjar biblioteket.

När det gäller seanser, har man den regeln, att den som aldrig varit med på en seans, först måste delta i ett informationsmöte.

– Detta har vi infört för att avdramatisera seanserna, säger Sven-Arne Silve. Det finns de som vill gå på en seans enbart av nyfikenhet och de avskräcks av kravet på att ha deltagit i en föregående sammankomst med information.

Reinkarnation intresserar medlemmarna. Sven-Arne Silve hävdar att i dagens läge är ungefär 90 procent av alla spiritualister inne på reinkarnationstanken. Den utvecklingen har skett under de senaste 20 åren.

Det mycket brett upplagda verksamhetsprogrammet, som också innefattar studiecirklar, görs upp långt i förväg, ett vår- och ett höstprogram. Man träffas två kvällar i veckan i mycket förnämliga lokaler. Förutom bibliotek finns en stor samlingsal, pentry och ett styrelserum, som samtidigt är samtalsrum och röktrum. I den stora samlingsalen har man infört rökförbud.

1974 höll man till i Johanneskyrkans församlingshem i Malmö. Men så kom en ny kyrkoherde, som inte

Ordföranden i Psykiskt Forum är homeopaten Sven-Arne Silve, här tillsammans med hustrun Ulla utanför organisationens lokaler på Klaragatan 7 i Malmö. Ulla Silve är sällskapetets kassör. Foto Bertil Falk.

var förtjust i att Psykiskt Forum höll till i kyrkans lokaler. Inför hotet att bli utestängda flyttade man och hamnade så småningom på sin nya, fasta plats. Nu planerar man att skapa två healingrum. Man har nämligen fått utrymme i och med att man övergick från oljeeldning till fjärrvärme. När oljeaggregatet försvann, fick man plats till två healingrum.

Man sysslar med healing, fast Sven-Arne Silve medger att ordet "healing" lätt för tanken till "hallelujah" och "handpåläggning" hos många människor.

– Egentligen borde man i stället tala om "andlig terapi", säger han. Detsamma gäller i viss mån ordet "seans". Folk kommer då att tänka på "borddans" och andra fenomen. Men fenomen förekommer inte längre hos oss. Det är ett passerat stadium. Den formen av mediumitet utvecklades helt enkelt inte längre. Fenomensökeri hör till det förflutna. Numera är det endast fråga om mental kontakt med de avlidna.

Sven-Arne Silve, som för övrigt anlitas mycket av skolor och föredragsföreningar, säger:

Forts på sidan 27

September '80

1	Måndag	Samuel	The nature of healing <i>Demonstration: Laying on of hands; Lin Martin</i>	Wäxthuset Galleri Medmera 08-411640
2	Tisdag	Justus	Dream study group <i>Rev Lin Martin</i>	Galleri Medmera 08-411640
3	Onsdag	Alfhild	Life after life <i>Rev Lin Martin</i>	08-411640 Galleri Medmera, Bellmansg. 20
4	Torsdag	Moses	Trance channeling <i>Lin Martin</i>	Galleri Medmera 08-411640
5	Fredag	Adela	<i>Glöm inte skicka in information till Sökarguiden</i>	
6	Lördag	Sakarias	Body awareness training <i>Information Wäxthuset</i>	08-411640
7	Söndag	Regina		
8	Måndag	Alma	Moving past the blockade <i>Rev Lin Martin</i>	Galleri Medmera 08-411640 37
9	Tisdag	Augusta	Dream study group <i>Rev Lin Martin</i>	Galleri Medmera 08-411640
10	Onsdag	Tord	Living in the new age <i>Rev Lin Martin</i>	Galleri Medmera 08-411640
11	Torsdag	Dagny	Seeing through the illusion <i>Rev Lin Martin</i>	Galleri Medmera 08-411640
12	Fredag	Tyra		
13	Lördag	Ambjörn	Body awareness training <i>Information: Wäxthuset</i>	08-411640
14	Söndag	Ida	<i>Informationskväll av Leo Matos om den kommande 4-dagarskursen</i>	Wäxthuset Bellmansg. 20
15	Måndag	Sigrid	Death as an existential problem <i>4-dagarskurs som leds av Leo Matos från Esalen-institutet i Kalifornien</i>	38
16	Tisdag	Eufemia	<i>Information: Wäxthuset</i>	08-411640
17	Onsdag	Hildegard	13-18 sept Intensive workshop on:	
18	Torsdag	Alvar	healing	
19	Fredag	Fredrika	psychic development	
20	Lördag	Agda	dream work	
21	Söndag	Matteus	yoga-massage etc. <i>Plats: Wäxthuset, Söderfäll. Information: 08-411640</i>	
22	Måndag	Maurits	Kursstart för höstens Yoga- och meditations-kurser (mer information ovan)	Hostdagjämningen 39
23	Tisdag	Tekla		
24	Onsdag	Gerhard		
25	Torsdag	Signild		
26	Fredag	Enar		
27	Lördag	Dagmar	Feldenkraismetoden <i>5 heldagar under ledning av Gaby Varon som samarbetat med Dr. Moshe Feldenkrais i över 20 år</i>	27/9 - 1/10 Information: 0175-31485
28	Söndag	Lennart		
29	Måndag	Mikael	<i>Sänd in information till Sökarguiden i tid. Annars kommer informationen inte in!</i>	40
30	Tisdag	Helge	Den 1 oktober Med. dr. Kübler-Ross <i>"Döden är livsviktig" se nästa sida</i>	

Sökarguiden

Kurser som startar i September

YOGA-KULTUR, Yoga och meditation, samt kurser i astrologi. Kurser startar under september, för information ring Bert Yoga Jonson tel: 08-68 84 89

YOGA-STUDIO håller kurser i yoga dagtid och kvällstid. Kursstart den 23 sept kl 16.00, Strindbergs Blå Tornet, Drottninggatan 85 II. Kursledare: Ulla Berndtson Information: 08-37 62 93

YOGA LIGHT CENTER ger också yoga-kurser med start den 22, 23 och 24 sept. Kursledare: Eugenia Basilewsky Information: 08-27 61 20

SKANDINAVISK YOGA- OCH MEDITATIONS SKOLA ger fortlöpande kurser i yoga och meditation. Kontakta centret på Dalagatan 32, tel: 08-33 92 45.

SRI CHINMOY CENTER ger också dom undervisning i yoga och meditation Information: 08-43 41 64

Mer information om yoga- och meditationskurser som startar i Stockholmstrakten finner du på anslagstavlor hos Vattumannen, Drottninggatan 83.

Föredrag m.m

MÅNDAGSGRUPPENS program hittar du också på Vattumannen. Information får du annars genom: Jan-Erik Janhammar, Kilsmog. 14 124 45 Bandhagen. Tel: 08-86 87 07

KLUBB KAMELENS program och information om kommande föredrag får du på tel: 08-10 30 10

GALLERI MEDMERA, WÄXTHUSET kommer ut med ett fullspäckat program varje månad. Du kan bli medlem och få programmet på posten. Information: 08-41 16 40

Kurser i T'AI CHI startar under september, torsdagkvällar 18.00 i Adolf Fredriks skola, Tegnérg. 46-46. Lärare: Bill Dockens.

SÖKARGUIDEN - InCAL Box 45505, 104 30 Stockholm

Sökarguiden

"DÖDEN ÄR LIVSVIKTIG"

Föredrag i Stockholm den 1 oktober av Elisabeth Kübler-Ross

Elisabeth Kübler-Ross har forskat och arbetat med vård av döende människor. Hon har funnit att döende människor alltid vet om att de ska dö. De har också insikter och kunskaper utöver det vanliga. Med stor värme och humor berättar hon om människor inför döden och deras anhöriga. Den kunskap hon förmedlar är en kunskap om livet och om kärleken.

Plats: Berwaldhallen, Strandvägen 68. Färdväg: T-bana Östermalmstorg och buss 42 eller T-bana Karlaplan och buss 54. Biljetter å 40:- vid entrén. Förköp på Vattumannens Bokhandel, Drottninggatan 83 (kl 11.00 - 18.00) eller per post genom insättande senast den 22/9 av 42:- på postgiro 42 22 42-8 Vattumannens Vänkrets - märk talongen "Kübler-Ross".

Za-zen 27-28 sept.

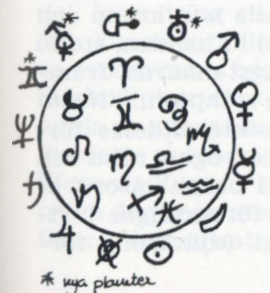
Även nybörjare kan delta i Za-zen Tystnad under hela kursen. DO-IN praktik utomhus. Makrobiotisk mat under hela kursen. Plats: Sigtunastiftelsen i Sigtuna Ledare: Norbert Faber Ytterligare information genom: 018-10 29 86, 10 33 10 samt 08-771 03 20 Kurspris: ca 300:- inkl. kost & logi.

Essential Integration

- Included in the training will be:
- Bodywork/energy work training
 - Physiology
 - Cellular healing
 - Dance and movement
 - Anatomy and kinesiology
 - Exercise and yoga
 - Meditation
 - Group and individual facilitation

GLAD-DISCOT

startar sin höstsäsong den 20.9. Discot har öppet mellan 21.00-00.30 och kommer hålla igång varannan lördag fram till den 13.12. Plats: Hälsans Hus, Fjällgatan 23A.

Psykologen och astrologen Maritha Pottenger från Los Angeles gästas Cosmosofiska Stiftelsen, Birger Jarlsgatan 99, n.b. Stockholm. Föreläsning den 3/10 kl. 20.00 "The twelve letter alphabet of astrology" (30:-) Lördagen den 4/10 workshop 10.00 - 17.00 (160:-) om "Relationship" Föredrag söndagen den 5/10 kl. 15.00 om "Pot-pourri of patterns" (30:-)

FALLET KRISTINA poltergeistfenomen på medeltiden

Spontana paranormala fenomen följer samma mönster i olika tider. Ett omskrivet fall av spökerier på 1200-talet skiljer sig föga från spökerier i vår tid.

I byn Stommeln utanför Köln förekom på 1260-talet en rad ytterst våldsamma djävulsanfäktelser av poltergeist-typ. Dessa koncentrerades kring en ung flicka, Kristina (1242–1312) som av lokalbefolkningen antogs vara ett helgon. Händelseförloppet har med viss utförighet nedtecknats av den svenske dominikanermunken Petrus de Dacia (1235?–1289), som till rapporten även togat en brevväxling med olika personer, bl.a. ett tiotal brev dikterade av helgonet självt. (1)

När Kristina var 10 år gammal, får man veta, blev hon i en dröm trolovad med Jesus. Vid 13 års ålder rymde hon hemifrån för att vinna inträde hos beginerna. (Fastän detta nämns som exempel på fromhet, kan vi redan i denna bakgrund skymta det typiska "poltergeistmönstret" med en emotionellt störd barndom som fenomenets rot.) Driven av ett inre tvång beslutar Kristina att bli helgon, och hon går till verket med en orygglig beslutsamhet. Hela hennes vakemedvetande är från och med denna stund inriktat på att förneka världen för att vinna den himmelske brudgummens kärlek. Dagarna fylls med frivilliga umbäranden, självplågeri, askes. Kanske är det också psykologiskt fjärrriktigt att alla livsbejakande impulser därigenom förvandlas till "demoner" som mar rider hennes nätter och dagdrömmar. Men vad som inte är självklart är det som sedan händer. På något sätt tycks "drömmen" välja yttervärlden som skådebana: "demonerna" exterioriseras och infekterar hela den yttre verkligheten med sin närvaro. Den själsliga striden utkämpas plötsligt i rummet, bland skräckslagna munkar, bänkar, bord och möbler. Och så bekräftas, i den-

na medeltida kontext, Kristinas helighet, ty ingen annan än ett helgon skulle väl så våldsamt kunna uppväcka helvetets raseri!

POLTERGEISTMÖNSTER

I dag har alla prima facie-förklaringar smultit bort, "Berlabam" och "Scutericht" drivits undan av formeln RSPK (upprepad spontan psykokinesi). Men poltergeistmönstret består. En uppställning i punkter av spökerierna, så som Petrus skildrar dem, skulle till stora delar ha kunnat vara en sammanfattning av ett nutida poltergeistfall:

- Våldsamma slag mot dörrar, fönster och väggar. Dörrar slås in och öppnas utan naturlig orsak.
- Egendomliga ljud, buller, brak och knallar.
- Små föremål i helgonets närhet, vanligen med känslomässig tillknytning, försvinner oförklarligt för att därefter dyka upp igen.
- Stenar och spikar med vilka "djävulen" attackerar helgonet känns onaturligt varma.
- Föremål kastas omkring i rummet eller rörs som om de hade gripits av osynliga händer. Även vätskor slungas omkring på detta sätt: "När vi så sutto mittemot varandra, kom det plötsligt ur ett hörn, där ingen satt, med häftigt fart en vit och mycket tunn vätska, av ett för mig okänt ämne, som om den hällades ur ett fat, och den översköljde övre delen av min högra skuldra samt nässpetsen..." (Petrus, s. 73)
- (2). Av Petrus formuleringar (se t.ex. det kursiverade ovan!) kan kanske också dras slutsatsen att föremålen ses komma från en högre nivå än den där de slutligen hamnar, varigenom ett minimum av en-

ergi förbrukas vid förflyttningen – en i poltergeistsituationer vanlig iakttagelse.

- Föremål kastas lika gärna in mot Kristina som ut från henne.

- Fenomenen reagerar på tilltal och kan utvälja och träffsäkert bombardera "missshagliga" individer med projektiler, samt utdela knuffar med stor kraft.

- "Demonerna" kan besvara tilltal. Det rör sig här dels om hallucinatoriskt upplevda röstfenomen, dels, troligen, om transtal. "Det har av många... blivit hört hur djävulen, såsom genom min mun, öppet skymfde Gud", klagar Kristina i ett brev. (s. 63, 76, 112 m.fl.) Under anfäktelserna bar hon vanligen ansiktet täckt med en duk.

- Hus och människor råkar ut för stenkastning.

- Stigmatiseringsfenomen. Kristina undfår dels Kristi sårmärken, dels får hon märken efter demonangrepp. (Stigmata förekommer även i nutida poltergeistfall. En slående parallell utgör härvidlag Eleonore Zügun, som under sin rumänska barndom på 1920-talet blivit så ofta skrämdd för "Dracu", ett slags djävul, att hon till sist trodde sig överfallen av osynliga angripare, varvid även "djävulsbett" och klös- märken slog ut på hennes hud.)

- Spontana eldsvådor bryter ut. Helgonets kläder fattar eld. Förloppet tycks här följa en bestämd ordning: 1) Tvångstankar: "Ibland... tyckte jag, att hela min kropp och boken som jag höll i handen, stod i lågor..." 2) Tvångstankarna framkallar kroppsliga symptom: "Nästa dag såg mitt ansikte alldeles förbränt ut; på kinder, ögon, näsa och panna voro stora brännblåsor." 3) Tvångstankarna förverkligas i yttervärlden: "Han (djävulen) för-

brände kappan på min rygg... han förbrände och slet loss klänningen..." o.s.v.

- En "balsamisk doft" avslutar anfäktelseperioderna.

Endast ett par vanliga iakttagelser, som inte direkt nämns av Petrus, skulle ha kunnat komplettera poltergeistmönstret: dels att par normalt kastade föremål inte alltid tycks följa de hastigheter och kastbanor som tyngdlagen föreskriver, dels att ett föremåls rörelse brukar påbörjas utanför vittnenas synfält, dvs fenomenen tycks hämmas av direkt iakttagelse.

FENOMENETS ROT

Man bör lägga märke till att samtidigt som Kristina tycks vara oförmögen att kontrollera fenomenen, är hon fullt införstådd med att hon själv utgör "spökeriernas" centrum. Hon besitter också en viss förhandskunskap om vad som skall inträffa, och det är uppenbart att det finns en korrelation mellan hennes drömmar och fantasier och de spökerier som samtidigt eller senare inträffar. Lika viktigt som att studera fenomenens yttringar bör därför vara att observera den situation i vilken de inträffar, samt psykologin hos de personer som ligger bakom. Också här skymtar ett ofta upprepat och lätt igenkännbart mönster:

- *Det sexuella sambandet:* Frapperande i Kristinas tanke- och drömliv är dess tvångsmässigt erotiska innehåll. Bakgrunden utgörs visserligen av den kristna brudmystiken, men anfäktelserna tar form av en ytterst förgrovd pervertering av detta trosinnehåll. Helgonet tycker sig se Gud inträda i brudkammaren som en vanlig man, hon upplever sig bli våldtagen av djävulen, osv. Även hennes drömspråk består till stor del av element som är övertydligt freudianska, vilket f.ö. också gäller delar av "demonernas" synliga verksamhet. Rayner C. Johnson skriver i *The Imprisoned Splendour* om detta samband: "Ett av poltergeistfenomenens mest slående drag är att det i en överväldigande majoritet av fallen är en ung människa som tycks vara fenomenens omedvetna upphov. I 95% av fallen rör det sig om en ung flicka, i 5% om en gosse eller yngling. Dessutom tycks sexuell förändring eller chock mycket ofta kunna förknippas med antingen fenomenens början eller upphörande. Pubertet och uppväxt är sålunda de gynnsammaste perioderna för detta skeende. Price uppger att Eleonore Züguns förmåga försvann på en dag i och med att hon fick sin första menstruation, att bröderna

Schneider var strålande i pubertetsåldern, att Stella C:s förmåga skärptes i och med sexuell mognad, att i Esther Cox' fall fenomenen, som varade ett år, initierades av nervös chock till följd av ett våldtäktsförsök, samt att de uppnådde sin kulmen var 28:e dag... Price berättar också om en intervju med det unga österrikiska mediet Frieda W:s man, som omtalade att då hans hustrus sexuella upphetsning, under de första äktenskapsåren, nådde sin höjdpunkt, brukade prydnadsföremålen ibland rasa från spiselkransen i deras sovrum, samt att medialiteten upphörde under menstruationen..." (3) Framför allt kritiker som i seansrummets mörker letat dolda intriger, har ofta påtalat PK-mediumskapets samband med stark könsdrift. (4) Vi skall inte här gå in på detta. Iögonfallande är emellertid poltergeistarnas infantila spinnande på dassväggstemat. Demonerna i Pembrokehire 1184 brukade, enligt Giraldus Cambrensis, dra snuskiga historier samt kasta exkrementer på folk. (Detta förekom även i Stommeln och tycks ha varit vad som förväntades av orena andar vid denna tid.) Ibland får offren för spökerierna byxor och kläder avdragna; i Nickheimfallet påträffades avklädda dockor i sexuell situationer, osv. (5)

- *Det sociala sambandet:* Både inom det samhälle och den hushållsgrupp som Kristina tillhörde, kan anas starka spänningar mellan olika personer. Helgonet blir smutskastat, och smutskastare smutskastas tillbaka: "Medan vi sjöng... var även Satan tillstädes... och besudlade en stor del av kyrkfolket med träck. Särskilt märkligt var att de personer som befann sig omkring Kristina... blev nedsmutsade... under det att ingen droppe smuts föll på Kristina, som var mitt ibland dem. (...) Några påstod att just de blivit värst nedsmutsade, som talat mest illa om henne." (s. 86f.) Som helgon är det Kristinas plikt att vända andra kinden till; men poltergeistar är inte bundna av liknande förpliktelser. "Demonernas" karaktär av "säkerhetsventil" framgår klart. (6)

- *Det omedvetna bedrägeriet:* Petrus berättar hur djävulen sårar Kristina med spikar och tillhyggen som hon själv håller i handen, om hur demonerna talar som genom hennes mun, om hur de när ingen ser på "transporterar" henne naken ut på gården eller upp i ett träd, osv. Själv vet hon bara: "Medan jag bad... tycktes det mig plötsligt som om ett svart och fasansfullt moln... lägrade sig över mitt huvud. Sedan minns jag inte mer." (s. 62)

Bevarad liten träskulptur av Kristina från 1500, som suttit på kortsidan av ett relikskrin i ek, förstört 1783. Ur Friedrich Ochsners bok "Petrus de Dacia, vänskapens mystiker", Visby 1969.

William Roll berättar om ett av sina poltergeistmedier, som via en genomskinlig spegel sågs stoppa på sig föremål, som han tydligt ämnat använda för poltergeistknep. Bedrägeriet var omedvetet, enligt vad ett lögnedektortest antydde. (7) Poltergeistlitteraturen är full av berättelser om personer som blivit misskrediterade efter synbarligen tvångsmässigt utförda bedrägerier. Ibland får man intryck av ett undermedvetet behov att dra miss tankar till sig. Eleonore Züguns klös- och bitmärken var t.ex. alltid placerade så att hon skulle ha kunnat åstadkomma dem själv med normala medel – men det hade hon inte gjort, enligt iakttagare. Troligen fyller bedrägeriet samma uppgift för parafenomenen som startbanan för ett flygplan. För att nå framgång kan krävas en sådan inlevelse i de händelser som frammanas, att "bedrägeri" inte längre står i mänsklig makt att undvika.

TROSBAKGRUNDENS BETYDELSE

Det paranormala skeendet tycks ha skilda möjliga uttrycksformer, beroende på vilken världsordning som omgivningen för tillfället anser giltig. Tidens föreställningar uppställer med andra ord inte bara de ramar inom vilka en tolkning är möjlig, utan även fenomenets ramar. Det fanns en tid när den paranormala scenens osynliga aktörer genomborrade "mediets" händer och fötter och stack upp sidan med ett spjut. Att så inte sker idag beror

Forts på sidan 27

"GEMENSKAPEN" en ny internationell rörelse i Sverige

"Gemenskapen" heter en i Sverige ganska ny och liten organisation. Den består av människor som studerar och lär ut "ett system för människans balans och utveckling".

– Detta är en lära, en känsla och ett levnadssätt, säger man.

Och:

– Gemenskapen grundar sitt arbete på vänskap, hjälp och erfarenhet.

En sympatisk princip är att man inte tar betalt av dem som vill ta del av vad man lär ut. De medlemmar som vill undervisa och hjälpa andra, på det sätt de själva blivit hjälpta, betalar lokalhyra m m ur egen kassa.

Vi uppmärksammade små affischer som hade klistrats upp här och var i Stockholm med bland annat följande text:

"Tråkighet, pessimism, depression och ensamhet är en följd av lidande. Stoppa lidandet! Meningslöshet är lidandets synonym. På gemenskapsmöten kan du lära dig praktisera övningar som hjälper att skaffa en sammanhängande mening i ditt liv, styrka och glädje."

Ett möte skulle äga rum på

pingstafton i Kulturhuset, och vi gick dit för att få veta mer. En handfull personer hade samlats; de flesta talade svenska med utländsk brytning, och alla var unga. Dessvärre stängde Kulturhuset tidigare än vanligt på grund av helgen, just när mötet skulle börja i lokalen. Men den lilla skaran drog i samlad tropp per tunnelbana till en lokal vid Kungsholmstorg som rörelsen disponerar.

En ung flicka, Catalina de Darás från Argentina, berättade om grunddragen hos Gemenskapen. Rörelsen startade den 4 maj 1969 i Mendoza, Argentina, när en man, känd som SILO, "gav en officiell förklaring om Gemenskapens lära". Lärnan blev känd under namnet "Botandet av lidande". Därefter skrev SILO en bok, vars engelska titel är *The Look Within (Den inre blicken)* och som är Gemenskapens grundläggande skrift. Den finns för närvarande på åtta språk, men ännu inte på svenska.

Vem är denne SILO och vad har han för bakgrund? Catalina och hennes organisationskamrat Jorge Quaglia svarade lite svävande att

han har mycket stora kunskaper och erfarenheter, vilka han använder i människans utvecklings tjänst.

Rörelsen uppges finnas i 36 länder fördelade på alla fem världsdelarna. I Sverige finns drygt ett femtiotal medlemmar, bosatta i Stockholm och Uppsala. Lärarna är cirka 10.

Det finns olika grader av deltagande. De mest intresserade deltar aktivt i arbetet och offrar mest för rörelsen. Budskapet sprids genom medlemmarnas egna medel. Catalina t ex ger frivilligt en halv månadslön en gång om året som bidrag till verksamheten. Hon lägger också ned mycket tid på information och övningar, även i sitt eget hem.

– Det gör jag med glädje för att jag själv har fått så mycket hjälp genom detta, säger hon.

Medlemmarna känner ansvar för andra människor, som de kommer i kontakt med och som känner sig vilsna och splittrade, och de vill ställa sig till förfogande som hjälp.

Målsättningen är att hjälpa människor att få en mening med sitt liv eller, som de själva formulerar det, att övervinna lidandet.

– Hur går det till?

– Att övervinna lidandet är det samma som att uppnå en växande tillfredsställelse med sig själv. Detta är möjligt om man börjar förstå vad det är som hindrar en att känna lycka. Lycka är det tillstånd där inget lidande förekommer.

– Hur gör man då för att bli alltmer lycklig?

– Man ska lära sig att förstå vad som orsakar lidandet och sen börja leva på ett sådant sätt att man undviker det som får en att lida. Många tror att de inte lider utan att de har vissa problem, som t ex med pengar, med sex, med sin familj eller med andra människor. De lever med spänningar, ångest, osäkerhet, rädsla och alla sorters frustrationer – och det är allt detta som är lidande!

– Det är viktigt att skilja mellan smärta och lidande. Smärtan är fysisk, och samhället och vetenskapen har en stor uppgift i att övervinna det. Lidandet däremot är psykiskt. Denna skillnad mellan smärta och lidande är bland det

första man lär sig inom Gemenskapen. Därefter lär man sig att hitta lidandets verkliga grunder och upptäcker att det är nödvändigt att ändra på det beteendemönster som får oss att lida.

Gemenskapens huvudidé är att "livet har en mening och våra handlingar bör leda av den".

Det system man använder och som innebär studier och övningar, kallar man redskap, och meningen är att man ska använda de redskap man fått i det dagliga livet och även erbjuda dem till andra människor.

Genom sk styrda övningar ska människan bli "försonad med sig själv" och övervinna tidigare besvikelser och förbittring, ordna upp sitt liv och ge framtiden en mening som tar bort ångest, rädsla och vilshet.

De styrda övningarna består av exempel, som alla har samma syfte, nämligen att sätta igång tankeverksamheten beträffande konflikter och svårigheter så att vi ska lära oss hantera dem och ordna upp dem på ett positivt sätt. En styrd övning är en "modell för dynamisk meditation, vars ändamål är ens eget liv och målsättningen att nå fram till konflikterna för att sedan kunna övervinna dem".

På varje veckomöte som Gemenskapen har arbetar man med styrda övningar. Men det rekommenderas att man själv repeterar dem, för att uppnå bättre resultat.

Den övning vi deltog i kallades "Förbittringen". Den bestod i att man blundade och lyssnade till uppläsningen av en text – som det inte var så lätt att koncentrera sig på. Avsikten var, i det här fallet, att man skulle göra sig fri från gammal bitterhet. Efter uppläsningen fick de som ville, berätta om hur de upplevde övningen samt utbyta synpunkter.

Till sist skall sägas att Gemenskapen också framhåller vissa moraliska livsprinciper. Den viktigaste är: *Behandla andra som du själv vill bli behandlad.*

Adress: Gemenskapen, Kungsholmstorg 8, 1 tr., Stockholm. Tel. 08-52 67 22, 39 16 63.

Åsa Freij och SM

Psykiskt Forum Forts

– Jag är personligen mycket glad över att vi har så många unga människor som kommer från alla kategorier i samhället. En annan sak, som jag är glad åt, är det internationella utbytet, som kom i gång 1979. Då for vi tolv personer från Psykiskt Forum till de engelska spiritualisternas utbildningscentrum på slottet Stansted Hall. Jag uppfattar detta som inledningen till en bredad kontakt utåt. Hösten 1980 får vi besök av healern Alberto Aguas från Brasilien. 1981 ska vi göra en ny utlandsresa.

– Ett problem med vårt program är att vi har svårt att göra improvisationer, eftersom det fastställs så långt i förväg. Det enda sättet vi har att meddela om det händer något extra, som plötsligt dyker upp, är via vår automatiska programservice (040/809 50), där vi berättar om veckans program.

Man har haft två studiecirklar i astrologi under det gångna året, en avancerad kurs med tolv deltagare och en nybörjarkurs med åtta deltagare. Kurserna har dock inte varit upplagda så att de berättigat till statsbidrag, men det ska man ändra på framöver.

Man har också haft en mediumskola med 32 deltagare. Medlemmarna står i kö för att få vara med i den, men man vill inte ha fler än ett 30-tal deltagare. Hypnos, parapsykologi och meditation finns det också stort intresse för.

Vilka krav ställs på medlemmarna?

– Vi har egentligen bara ett krav: tolerans mot andras åsikter. Våra medlemmar kommer från olika håll i samhället och tillhör olika grupper, sekter och kyrkor. Man måste respektera och tolerera varandras åsikter.

Och för att ytterligare säga något om karaktären hos detta livaktiga sällskap i Malmö avslutas denna redovisning med följande citat ur programbladet:

"Psykiskt Forum är en fristående, politiskt och religiöst neutral förening, som har till ändamål att väcka intresse för, och sprida kunskap om, de vetenskapliga fakta som talar för existensen av en andlig dimension och för livets fortsättning efter det fysiska döden."

Kristina Forts

inte på att stigmatiseringar skulle vara mindre möjliga nu, utan på att de saknar funktion för tolkningen. Spiritistiska medier får vanligen ej Kristi sårmärken – men de har ibland råkat ut för hudskador då de blivit berörda av "andehänder".

Likaledes växlar de uppträdande

Kristinas kranium med sigill från undersökning 1897 i samband med process om hennes helgonförklaring. Ur samma bok som tidigare bild.

intelligenserna alltefter vår föreställningsvärld och tro. Trots deras ofta förment högre visdom finns aldrig någon revolutionär sprängkraft i de "sanningar" de förkunnar. Innebörden i dessa parafenomen är begränsad av rådande föreställningar. Den kan t.ex. inte ligga utanför en meningsfull kontext. (Vad som är meningsfullt avgörs av "mediet" och dess omgivning.)

Det i poltergeistfall så ofta upprepade mönstret att poltergeisterna aldrig åstadkommer personskador kan vara en tillfällig anpassning till tidsandan. Det visar ju Stomelnfallet med dess angrepp på personer. Från äldre tider finns rapporterade synnerligen våldsamma angrepp – i synnerhet riktade mot "heliga" personer. Om våldsamheten sammanhänger med tidseller samhällsandan, kan det kanske betraktas som uppmuntrande att åtminstone europeiska poltergeistar synes ha blivit avgjort mer civiliserade med åren! (8)

Noter:

1) Petrus de Dacia: *Om den saliga jungfrun Kristina av Stommeln*, Sthlm 1965.

2) *Encyclopædia of Psychic Science*, (Citadel) 1974, sid 291ff, tar Nandor Fodor upp fler fall av vätskeslungande poltergeistar.

3) Här citerat efter Colin Wilson: *The Occult*, (Mayflower) 1973, sid 196f. En utförlig redogörelse för fallet Esther Cox och Amherstmysteriet finns f.ö. i Peter Underwood: *Hauntings* (Dent) 1977.

4) Fr.a. Trevor H. Hall och Houdini har spunnit kritiken kring det erotiska temat. Se f.ö. Colin Wilson, a.a. sid 644f.

5) Hans Bender: *Telepati, klärvoajans, psykikinesi*, Sthlm 1976, sid 63.

6) Detta mönster kan via antydningar följas genom hela rapporten: Kristinas fader blir t.ex. ruinerad av judar – en judisk kvinna och hennes man förjagas med stenkastning; kyrkoherdens familj visar fientlighet mot Kristina – kyrkoherdens bostad fattar eld, o.s.v.

7) William Roll i *Journal ASPR*, vol 63, nr 2, sid 140.

8) Från Sydamerika rapporteras däremot ytterst svårartade poltergeistan grepp, några med dödlig utgång. Se Playfair, *The Unknown Power* (Panther) 1977, sid 255ff.

Catalina de Darás och Jorge Quaglia, som kommer från Argentina, där "Gemenskapen" startade 1969, hör till de drivande krafterna inom rörelsen i Sverige.

”MARSEFFEKTEN” TESTAS

Sensationell neo-astrologisk upptäckt ifrågasätts

De franska forskarna Michel och François Gauquelin anser sig ha gjort en märklig upptäckt: berömda idrottsmän är oftare än folk i allmänhet födda med planeten Mars i uppgång eller kulmination på himlen. (Se f ö Sökaren 2, 1977, en redogörelse av Sven Rosén, där man också får veta att det anses finnas många andra statistiska samband mellan planeter och yrken.) De två Gauquelin (i fortsättningen kallade bara Gauquelin) har rönt åtskillig uppmärksamhet, dels på grund av att de är seriösa forskare, som måste tas på allvar, och dels på grund av att deras påstådda upptäckt tycks bekräfta astrologiska grundtankar (fastän de själva är kritiska till traditionell astrologi).

Nu har tre amerikanska forskare, Paul Kurtz, Marvin Zelen och George Abell, med bistånd av Dennis Rawlins och andra, testat Gauquelins upptäckt. En redogörelse för detta finns i tidskriften *Skeptical Inquirer* (nr 2, årgång 4) som ges ut av CSICOP, den amerikanska kommittén för undersökning av påstådda paranormala fenomen, jämte ett genmäle av Gauquelin och en slutreplik av de amerikanska forskarna.

Michel och François Gauquelin är psykologer. Paul Kurtz är professor i filosofi vid *State University of New York* och ordförande i CSICOP. Marvin Zelen är professor i statistik vid *Harvard University*. George Abell är professor i astronomi vid *University of California* i Los Angeles.

Gauquelin, som delat in himlen i 12 sektorer, motsvarande astrologins 12 ”hus”, säger att sportens mästare har Mars i sektor 1 och 4, dvs i uppgång eller kulmination, i högre grad än vad slumpen kan åstadkomma. Deras slutsats grundar sig på ett material av 2088 europeiska toppidrottsmän. 21,65 procent av dessa hade planeten Mars i uppgång eller kulmination, när de föddes. Slumpen skulle ha gett 17,17 procent. Det rör sig alltså om en

mycket liten effekt, om den existerar, men ändå så stor att den är statistiskt signifikant. Det lär vara ungefär en chans på några millioner att bara slumpen kan ha åstadkommit detta.

När Kurtz, Zelen och Abell (i fortsättningen kallade K-Z-A) skulle testa Gauquelins hypotes, visade det sig svårt att få in exakta födelseuppgifter för amerikanska toppidrottsmän, bland annat på grund av en lag som förbjuder utlämning av sådana personuppgifter utan de berördas medgivande. Men de fick data för 408 framstående idrottsmän.

K-Z-A kunde inte bekräfta den s k marseffekten. De kom fram till att bara 13,5 procent av toppidrottsmännen hade Mars i uppgång eller kulmination vid födseln.

Alltså: ut med Gauquelin?

Nej, Michel och François ger sig inte. I ett genmäle skriver de att studium av K-Z-A:s material leder dem den slutsatsen att marseffekten bekräftas! Ett fel som amerikanerna gjort enligt Gauquelin är att urvalet blivit alltför brett: de har tagit med många idrottsmän som inte tillhör det absoluta elitskiktet samtidigt som antalet verkliga toppnamn är för litet. I *The World Almanac and Book of Facts* 1978 finns 93 mycket bemärkta rugbyspelare nämnda, men endast 5 av dem är med i K-Z-A:s material, och av 163 topp-baseballspelare har K-Z-A endast 3, osv.

Gauquelin visar att om man renar bland de 408 idrottsmännen i K-Z-A:s samling och tar med endast de absolut främsta, så uppträder marseffekten. Dessutom skall man utesluta basketspelare, eftersom dessa inte visar denna effekt. Gauquelin har f ö ägnat en hel bok åt att visa att ju mer berömda idrottsmän är, desto starkare framträder marseffekten.

K-Z-A:s första urval, som omfattade 128 personer, är någorlunda acceptabelt, anser Gauquelin. Där

har 20,3 procent Mars i uppgång eller kulmination. Men när urvalet sedan utökades till 408 personer, kom mindre stränga urvalsmetoder att användas. Då försvann marseffekten. Tyvärr, skriver Gauquelin, har K-Z-A hämtat namn från två böcker vilka upptar många mindre framstående idrottsmän. De förkastade böckerna är *Who's Who in Football* (rugby) 1974 och *Who's Who in Basketball* 1973. Däremot godkänns de två andra böcker som använts, nämligen *Who's Who in Track and Field* och *Who's Who in Boxing*; i dem upptas endast verkligt framstående idrottsmän.

De som hämtats från de två godkända böckerna visar marseffekten: 20,3 procent är födda med Mars i uppgång eller kulmination, mot 13,5 procent i hela materialet. Men tyvärr hämtade de amerikanska forskarna endast 64 av de 280 nya namnen från de lämpliga böckerna.

Den förkastade *Who's Who in Football* upptar mer än 1000 samtida spelare, och det anser Gauquelin vara ett alltför brett urval. De har tidigare i en bok visat att 599 spelare i italienska högsta divisionen i fotboll, vilka inte var internationellt ryktbara, inte visade marseffekten.

Gauquelin lägger ihop de 128 toppstjärnorna från K-Z-A:s första urval med de 64 som nämns i de godkända *Who's Who in Track and Field* och *Who's Who in Boxing*, tillsammans 192 toppidrottsmän, och finner att 20 procent har Mars i uppgång eller kulmination vid sin födsel – medan de 216 mindre framträdande idrottsmännen i det andra urvalet, dvs de som nämns i *Who's Who in Football* och *Who's Who in Basketball*, inte visar marseffekten: de har Mars i uppgång eller kulmination hos endast 8 procent av personerna – en slående signifikant skillnad.

I *World Almanac and Book of Facts* 1978 finns en lista på de mest berömda personerna i idrottens historia. 31 av dessa finns med i K-Z-

A:s urval, och av dem är 8 födda med Mars i uppgång eller kulmination; dvs 25,8 procent. I samma bok finns en lista över olympiska guldmedaljörer. 20 av dessa är med i K-Z-A:s material, och 7 av dem har Mars i uppgång eller kulmination; det är 35 procent.

73 av idrottsmännen i K-Z-A:s urval finns nämnda i *Lincoln Library of Sports Champions*. Gauquelin tar dessa plus de som nämns i *World Almanac*, utan överlappningar, och får 88 verkligt framstående idrottsmän. 19 av dessa har Mars i uppgång eller kulmination; det är 21,6 procent. Som jämförelse: i K-Z-A:s hela urval finns marseffekten hos 13,5 procent.

1979 publicerade Gauquelin resultatet av ännu en undersökning: *The Mars Effect and the Sports Champions: A New Replication on 432 Famous Europeans, with Publications of Their Birth and Mars Data*. 106 av sportstjärnorna hade Mars i uppgång eller kulmination; det är 24 procent av fallen. I en kontrollgrupp fanns ingen marseffekt.

Gauquelin anser att det som skiljer verkliga toppstjärnor från sådana som saknar de riktigt stora framgångarna är deras förmåga att vinna segrar i de allra största tävlingarna. Detta kallar Gauquelin ”marstemperamentet”.

I sitt svar säger Kurtz, Zelen och Abell att Gauquelin har gjort vissa små urval ur det fulla materialet för att påvisa marseffekten. Men, säger de, det går att göra andra, lika rimliga urval som inte visar denna effekt.

Gauquelin tog de 73 idrottsmän som nämns i *Lincoln Library* och lade till dessa de som nämns i *World Almanack*, utan överlappningar, och fick så en lista på 88 verkligt framstående idrottsmän. Av dessa hade 21,6 procent Mars i uppgång eller kulmination. K-Z-A invänder att antalet, 88 personer, är för litet och att felmarginalen därför blir för stor. Men för att visa på alternativa urval tar de ut de 73 från *Lincoln Library* och finner att 19,2 procent har marseffekten, vilket de säger ligger inom slumpmarginalen. (17,17 procent är vad slumpen ger.) Detta tillvägagångssätt är dock knappast meningsfullt, eftersom det minskar antalet, som redan var för lågt enligt deras egen bedömning, och samtidigt visar att procenten för dem som endast nämns i *World Almanac* är hög.

Beträffande Gauquelins urval på 88 pekar K-Z-A på att hos dem uppträder Mars i sektorerna 7 och 8 oftare än i sektor 4 och lika ofta i sektor 10 som i sektor 1. Och hos de 128 toppidrottsmännen i första ur-

valet uppträder Mars i sektor 10 oftare än i sektor 1 och oftare i sektorerna 5, 7, 8 och 10 än i sektor 4. (Mars i sektorerna 1 och 4 är ”marseffekten”).

K-Z-A anser att 20 procent för dem som nämns i *Who's Who in Boxing* och 19,6 procent för dem som nämns i *Who's Who in Track and Field* ligger inom slumpens ram. Men den synpunkten väger knappast tungt, eftersom Gauquelin gjorde en jämförelse mellan dessa böcker (plus de 128 personerna från första urvalet) och de inte godkända böckerna och fann att de senare hade marseffekten hos endast 8 procent av personerna.

Eftersom Gauquelin gjort sina kombinationer av källor och visat på marseffekten, så gör K-Z-A en egen, alternativ kombination. De tar namnen i *World Almanac* och i *Hammond Almanac*, tillsammans 53 personer, och finner ”marseffekten” hos endast 15,1 procent. Att märka är emellertid att den samlingen innehåller mest lagspelare, bland annat de utdömda basketspelarna, och det torde vara en bra gissning att marseffekten, om den finns, är mindre utpräglad hos utövare av lagidrotter.

Som alternativ till Gauquelins ”kvalitetsurval” av 192 resp 88 idrottsmän, har K-Z-A gjort ett eget urval på 181 toppstjärnor. De har tagit de 73 från *Lincoln Library*, 17 olympiska guldmedaljörer, 1 från ”Notable Sports Personalities” i *World Almanac*, 25 från *World Almanac* och *Hammond Almanac* samt 65 ”All-Star” och ”All-Pro players”. Av dessa 181 har 30, eller 16,6 procent, Mars i uppgång eller kulmination, dvs ungefär vad slumpen ger.

K-Z-A påpekar också att Gauquelin inte varit lika kräsna i sitt europeiska urval som när de rensat i K-Z-A:s amerikanska material. De har tagit med sammanlagt 2088 idrottsmän från fem länder. Bland dessa finns från Frankrike 116 flygare, 132 boxare, 126 cyklister, 164 fotbollsspelare, 207 rugbyspelare. Vidare finns bland annat 96 italienska och 198 belgiska cyklister. Detta innebär givetvis inte något strängt urval. Deras urvalsprinciper för Europa tycks alltså inte vara desamma som för Amerika.

Beträffande Gauquelins kritik mot K-Z-A att idrottsmännen i det amerikanska urvalet inte är tillräckligt framstående säger K-Z-A med bestämdhet att deras material verkligen genomgående kan anses bestå av mycket framstående personer, åtminstone lika framstående som stjärnorna i Gauquelins euro-

peiska urval.

K-Z-A:s slutsummering är att fastän deras undersökning inte helt och hållet tillbakavisar marseffekten, så ger undersökningen heller inget stöd för den.

Beträffande Gauquelins nya undersökning, från 1979, så meddelar K-Z-A att de inte hunnit granska den, men de har observerat att Gauquelin har tagit med olympiska silver- och bronsmedaljörer, trots tidigare deklaration att endast guldmedaljörer är goda nog.

*

Det sägs ju att med statistik kan man bevisa vad som helst. Kanske är debatten om ”marseffekten” i *Skeptical Inquirer* ett exempel på det. Dock har jag för min del intrycket att Gauquelin kan ha rätt och marseffekten existera, ehuru den i så fall är svag. Jag skulle kunna tänka mig att satsa några småsedlar på det.

SM

En dag för solidaritet

Framtiden i Våra Händer (FIVH) är en idéell organisation som vill verka för en solidarisk fördelning av jordens och människans tillgångar. Den 20:e september arrangerar FIVH ett opinionsmöte i Folkets Hus vid Norra Bantorget i Stockholm. Ett trettiotal talare är inbjudna liksom en mängd kända artister. Ämnet för mötet är: ”Hur skall vi praktiskt arbeta och bete oss för att driva fram en ny livsstil och en rättvis fördelning av jordens och människans tillgångar?” Förutom talare och artister inbjuder FIVH också en rad föreningar och organisationer som på något vis är inbegripna i arbetet ”för en bättre värld”. Dessa grupper kommer att presentera sig genom skärmställningar, bokbord m m i direkt anslutning till opinionsmötet. Ytterligare upplysningar lämnas av Matts Willborg tel 08/40 94 91 eller på FIVH:s telefon 08/31 00 01.

Sven Magnusson

”Flygande tefat”... vad säger vetenskapen?

Ca-pris 46:- inkl. moms
I varje bokhandel eller direkt från

Zindermans förlag

Box 310
401 25 Göteborg I
Tel. 031/13 78 32

RELIGIONSLITTERATUR PÅ ESPERANTO

Av Gunnar Gällmo

I Sökaren nr 1, 1980, gav Olle Wedholm en inledande presentation av esperanto som idé och praktiskt kommunikationsmedel.

Ett vanligt missförstånd bland folk utanför esperantorörelsen är att esperanto skulle vara en vacker utopi som inte har några större chanser att slå igenom. Den synen är föråldrad. Faktum är att språket redan har slagit igenom så tillvida som ett betydligt antal människor använder sig av det regelbundet. Dessutom har språket under de nittiotre år det existerat fått en mer omfattande litteratur, både översättningar och original, än något annat kulturspråk under det första seklet av sin tillvaro.

Flera religiösa grupper och organisationer använder sig av esperanto för propaganda och internationella kontakter. Det finns därför på det språket en omfattande litteratur om de olika religionerna.

Böckerna i nedanstående axplock finns samtliga med i Universala Esperanto-Asocios senaste katalog eller boklistor. För upplysningar om hur man får tag på dem kan ni vända er till Universala Esperanto-Asocio, Nieuwe Binnenweg 176, NL-3015 BJ Rotterdam, Nederländerna eller till Esperantoförlaget, Box 7502, 200 42 Malmö.

Listan gör absolut inte anspråk på att vara fullständig.

BUDDHISM:

Y Hiuga: La vizio de la monaĥejo en Kioto.

Werner Jacobsen: Budho kaj la moderna homo, Budhana Ligo Esperantista 1972.

Prajnaparamita hrdaĵa sutro.

A de Silva: La budhismo.

R L Soni: Ekrigardo al budhismo.

Subhadra Bhikṣuo: Budhismo katekismo, Budhana Ligo Esperantista 1971.

La vojo al Nirvano, aŭ la Dhammapado, 1973.

HINDUISM:

Bhagavadgita. Federação Espírita Brasileira, Rio de Janeiro 1975.

KONFUCIANISM:

Konfucio: Librokonstantaĵo de fila pieco.

KRISTENDOM:

Biblia studplano. Svenska sektionen av Kristana Esperantista Ligo Internacia 1971.

La sankta Biblio. London/Edinburgh 1966.

Dokumentoj el Romo 1-11. Internacia Katolika Informejo 1965-.

N G M van Doornick: Francisko el Asizo; Profeto por nia tempo. IKUE-Centro, Roma 1976.

Gerald K Hibbert: La esenco de kvakerismo.

Thomas Hemerken a Kempis: La imitado de Kristo 1952.

Gustav Lundberg: Kredo al Dio en la atomepoko 1965.

Paŭlo VI: La vojoj de la eklezio (Ecclesiam suam). 1964.

Paŭlo VI: Populorum progressio. 1967.

Georges Taymans: Ĉu estas vere, ke la katolikismo malestimas la korpon? 1962.

ISLAM:

La nobla Korano. Teheran 1978.

Mahmud: Kial mi kredas je l'Islamo?

BAHA'I:

Arthur L Dahl: Baha'i: La mondkredo por la nuntempa homaro. 1972

Kio estas la bahaa religio. 1969.

Lidja Zamenhof: Bahaismo, la religio de paco.

SPIRITISM:

Almerindo Martins de Castro: La turmentego de la memmortigintoj; iliaj nepriskribeblaj suferoj.

A Kardec: Enkonduko en la studado de

spiritisma doktrino.

A Kardec: Evangelio laŭ spiritismo. 1947.

A Kardec: Kio estas spiritismo?

A Kardec: La libro de la medianoj. 1964.

A Kardec: La libro de la spiritoj. 1946.

L S Thiago: Homeopatio kaj spiritismo. Federação Espírita Brasileira, Rio de Janeiro 1975.

Francisco Cândido Xavier: Sur la vojo al la lumo. Historio de la Civilizacio laŭ la spiritismo, diktita de la spirito Emanuelo. Federação Espírita Brasileira, Rio de Janeiro 1974.

MARTINUS:

Pasko.

Ĉirkaŭ la naskigo de mia misio.

Folioj el la bildolibro de Dio.

Idolo plej longe vivanta.

Informilo pri la spiritscienco de Martinus. 1953.

Inter du mondepokoj.

Internacia mondregno kreiganta. 1962.

Kio estas la vero?

La sorto de la homaro.

TEOSOFI:

H P Blavatsky: La voĉo de l' silento, kaj aliaj fragmentoj el la "libro de la oraj preskriboj".

ATEISM:

S Faure: La krimoj de dio.

Zarathustra forts

zoroastrianska religionen tillhör denna första grupp."

"Propagandisterna inom religioner av den andra typen", fortsätter Mirza, "förkunnar att man kan komma till himlen genom att helt enkelt anta en viss religion. De tror och de predikar att bara anhängare av just den religionen kan komma till himlen, medan de som bekänner sig till andra religioner inte har någon plats i himlen. Sådana propagandister tror att de genom att omvända en människa av en annan religion utför en mycket meriterande handling och på det sättet tillförsäkrar sig en plats i himlen. Denna föreställning gör att de blir fanatiska missionärer, som kan gå till snart sagt vilken ytterlighet som helst för att omvända andra. De kan gå så långt att de tror att det är en meriterande handling att döda en människa som tillhör en annan religion."

Zarathustra predikade således aldrig att man skulle omvända andra. Den religion som härskade i Iran före Zarathustras framträdande, var den mazdayasniska religionen. Men Zarathustra förkastade inte denna religion.

Man skulle kunna skriva mycket om parserna och deras religionsstiftare. Tyvärr gick huvudparten av parsernas heliga skrifter om intet när Alexander den store brände ned Persepolis på 300-talet före Kristus. Då blev de tolv tusen oxskinnen, på vilka texterna skrivits ned med guldbläck, lågornas rov, en smält ironisk händelse, med tanke på den vördnad som parserna hyser för den heliga elden.

Parsernas eldtempel har gjort att utomstående inte sällan har kallat dem för eldsdyrkare. Parserna

själva avfärdar ett sådant påstående mycket bestämt. Det finns bara en gud. Den heliga elden som brinner på altaret i deras eldtempel är en symbol för renheten i tillvaron.

Zarathustra dog för en lönnmördares hand. Enligt legenden ska dock mördaren ha fallit död till marken innan hans offer avled.

Litteratur:

Ervad Sheriarji Dadabhai: "Zoroastrian Religion and Customs" (Bombay, 1979)

Chiniwalla, Dr Framroza Sorabji: "Essential Origins of Zoroastrianism" (Bombay, 1942)

Dabu, Dasturji Khurshed Shapoorji: "Zarathustra and his Teachings" (Bombay, 1966)

Davar, Prof, Firoze C.: "Parsis and Racial Suicide" (Bombay) "Golden Jubilee of the Memorial at Sanjan" (Bombay, 1971)

Holmsen, Sverre: "Zoroaster" (Sökaren, nr 3, 1974)

Karkhanavala, Ervad Dr Minocher D.: "Survival of the Community - a strategy for the present and the future" (Bombay)

Naigamwalla, Naval Kavasjee D. (red): "Zarathustra's Glorious Faith" (Poona, 1967)

Nanavutty, Piloo: "The Parsis" (New Delhi, 1977)

Pavri, Khurshed Navroji: "Khordad-Sal" (Bangalore, 1958)

"Zarathustra" (serietidning i färg publicerad i Indien på engelska och flera inhemska språk).

KURSGÅRD UTHYRES

17 BÄDDAR, SJÄLVHUSHÅLL
20-25:-/person/natt
tel: 0570-641 32, 640 84, 641 25

Kontakt

Vem är jag? Förra hösten startades i Stockholm en Paul Brunton-cirkel. Nu finns plats för ett par deltagare till. Vill du vara med? Svar till "Meditation och utveckling", Sökaren f v b.

Pris för kontaktannonser: 40 öre per ord + 4:- i eftersändningsavgift, dock tillsammans minst 10:-. Moms inräknad.

Växtorienterad astrologi

Jag ställer ditt horoskop och åskådliggör din inre dynamik och potential. Endast personliga besök. Ring Jan Romander, 08-42 61 39.

Claude Thorlin

kommenterar, informerar
och presenterar
några av sina märkliga

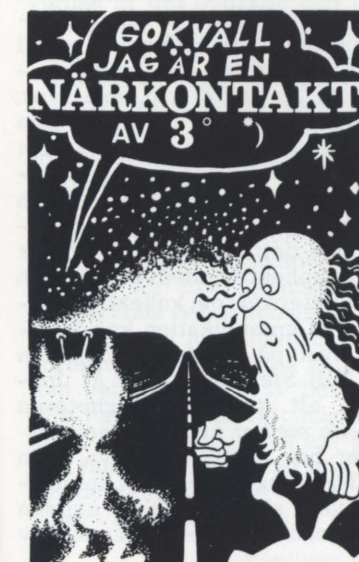
PARANORMALA röstfenomen på band

NU PÅ KASSETT!

2 x 30 min. Pris 75:-
frakt inräkn.

Claude Thorlin
Gredbyvägen 4 C
632 21 ESKILSTUNA
Tel. 016-11 89 36

Profeten

Frukta inte stora ord.
Stora, långa ord ger namn åt små saker.
Alla stora saker har små namn,
såsom liv och död, natt, hopp, kärlek, hem.
Lär dig att bruka små ord på ett stort sätt.
Det är svårt att göra.
Om du inte själv vet vad du menar -
bruka stora ord!
De gör intryck på små människor.

Arthur Kudner till sin son
Ur tidskriften "Källorna för vetenskapliga
och tekniska termer"

Skojeri på andlig nivå

Kedjebrev har du kanske fått någon gång från någon av dina avlägsna vänner. Och plötsligt har du guld och gröna skogar inom räckhåll, åtminstone står det så i breven.

Jag har fått en engelskspråkig variant, där mottagaren ombeds skicka ett pund (ung. 10 kronor) till den person som står överst på listan, sedan ta bort det namnet och skriva in sitt eget namn längst ned, som nr 4, samt kopiera brevet i 20 exemplar och skicka det till 20 av sina vänner. Detta ska man ha gjort inom 48 timmar. Sedan är det bara att sätta sig till ro i fåtöljen och vänta på att pengar flödar in. Du skickar brevet till 20 personer; var och en av dem skickar det till 20 = 400; var och en av dessa skickar det till 20 = 8000 personer. Det finns alltid endast fyra namn på listan; när en mottagare skickar ut sina brev, så tar han bort det översta namnet samtidigt som han skickar 10 kronor dit, och sätter sitt eget namn underst. Om allt fungerar som det ska, så får du 80.000 kronor, när ditt namn efter några dagar hamnat överst på listan. Fast man får räkna med att inte riktigt alla låter bli att bryta kedjan. Men cirka 70.000 kronor bör du i alla fall få.

Detta är fantastiskt. Men det allra mest underbara är att, som det står i brevet, *alla* kommer att få dessa 70.000 kronor, om kedjan aldrig bryts. Och de flesta får omkring 70.000, försäkrar brevet.

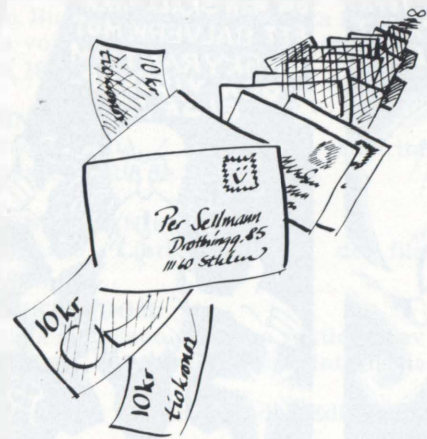
Jag har slängt alla kedjebrev jag fått under åren och säkert gått miste om ofantliga summor (men sparat åtminstone en hundring).

Men det här nya kedjebrevet: Jag läste det inte bara en utan två gånger. Jag hade fått i min hand ett "Nya Tidsålderns kedjebrev"! Det innehöll samma gamla trick, men med en ovanlig avslutning: Var positiv, det gör dig rikare på alla nivåer!

Som nr 3 och 4 i brevet var namn och adress på två svenskar, båda aktiva inom olika organisationer inom ramen för den s k nya tidsåldern. Jag unnar dem visst lite pengar så att de kan förverkliga sig själva ännu mer. Men jag hoppas att Sökarens läsare inte går på en sån här svindel.

Fast skicka gärna en tia till mej!

Per Sellmann

Vän SM

Vet inte om Du är välvilligt inställd till att belasta Sökaren med ännu ett inlägg om "transfilosofi", men några funderingar brevledes känner jag mig oförhindrad att komma med. Och jag blir mycket tacksam om Du låter dem gå vidare till läsekreten.

Du deklarerar, att Du grundar Din uppfattning om transpersonligheternas art på kännedom om forskning rörande transfenomen och forskarnas bedömningar. Underförstått då, att den som intedelar SM:s uppfattning har inte den kännedomen om forskarnas bedömningar! Därmed är ju hela saken egentligen avfärdad för Din del!

Men i generös välmening upplyser Du ändock oss okunniga om vad som menas med "transpersonligheter", "sekundära personligheter" osv. Och Du gör det som svar på "frågor" om termer och begrepp som "forskarna" bollar med. Men, käre vän, vet Du då inte, att man kan "fråga" inte för att få ett fakta-svar, utan för att på det sättet tala om att man *ifrågasätter* riktigheten, obestridligheten, giltigheten? Ack, ack, jag är verkligen generad på Dina vägnar över att Du inte förstått det så. Och frågaren har verkligen all anledning känna sig förolämpad!

Du skiljer inte på bipersonligheter frammanade genom hypnos i experiment- eller forskarsyfte och spontant framkommande budskap. Du buntar ihop spiritualister och "andra religiösa grupper", varav "Ambrestroende" då skulle vara en. Är det så forskarna arbetar? Är det sådana forskares "vetenskapliga" bedömningar vi ska ha som grund för vår uppfattning?

Jag anser, att budskap genom medier som Paul Solomon, Edgar Cayce, George King, Ray Stanford, Sture Johansson, för att nu ta några exempel, inte ska bedömas på samma sätt som "bipersonligheter" frammanade genom hypnos, och jag bortser därför här helt från de bedömningar som Kampman, John Björkhem m fl kommit fram till. (Beträffande Solomon är ju dock att märka, att hans mediumskaپ först framträdde under hypnos.)

Och hur ense är då forskarna? Kan man tänka sig möjligheten av budskap från "andra sidan" – eller ska vi försiktigtvis säga från "någonstans utanför vår femsinnesvärld" – framförda genom ett medium? Ställs spörsmålet så, blir det en andrahandsfråga om individuell överlevnad efter döden förekommer eller inte, eftersom budskapen då kan härröra från andra källor än döda människor. Men i fallet Ambres måste vi väl först ta ställning i "överlevnadsfrågan", eftersom han utger sig för att vara en f d jordevarelse.

Jag tror mig veta, att Du för Din del lämnar frågan öppen huruvida det finns någon sanning i reinkarnationsläran. Då tycks vi alltså kunna enas om att *möjligheten* finns att personligheter överlever "döden". (Hur skulle de annars kunna reinkarnera?) Och här är vi i gott sällskap. Några exempel:

Prof Hans Bender anser, att även om det inte är bevisat, så är det fullt tänkbart att psyket kan överleva kroppens död.

HOROSKOP

Mini-horoskop 17 sv/kr
Udförligt
personligt horoskop 46 sv/kr
Progressivt årshoroskop 46 sv/kr
Astro-Bladet sendes gratis

Peter Sørensen

Solgården 18, DK-3250 Gilleleje
Danmark

BUDDHASASANAFÖRLAGET Box 5158, 102 44 Stockholm

Skrifter ur den buddhistiska palikanon:

Buddhas stora meditationstal
40 sidor, ca 20:–

Buddhas tal till Sigala
24 sidor, ca 16:–

**Buddhas tal till Kalamafolket/
Talet om rätt syn**
40 sidor, ca 19:–

Övrigt:

Buddhismen i ett nötskal
av Narada Maha Thera
80 sidor, ca 15:–

Buddhistisk meditation
av Francis Story
32 sidor, ca 7:–

I bokhandeln eller direkt från förlaget

Prof Ian Stevenson: Det finns tillräckligt mycket som tyder på personlighetens överlevnad av döden, för att man skall kunna tro på detta.

Dr John Beloff: Möjligheten att meddeland genom medier kan komma från avlidna människor kan ingen parapsykolog gå förbi.

Har vi nu enats om uppfattningen att det kan vara möjligt att det finns "existenser" på andra sidan, så kan vi gå till frågan om möjligheten att kommunicera med dem. *Dr Beloff* vill, som syns, inte avfärda en sådan möjlighet. Den amerikanske parapsykologen *William G Roll* menar, att det kan tänkas existera psi-fält som äger medvetande (!) och att en människa efter döden kan identifiera sig med detta fält. Jfr bl a *Jungs* idé om ett kollektivt medvetande och t ex *Bertil Petersens* om kollektiva psykosystem. Kommunikation kan ju förekomma även på annat sätt än genom transtal. *Prof Stevenson* lutar åt uppfattningen att transpersonligheterna hos *de flesta medier* är sekundära personligheter hos medierna själva, men han är vidsynt nog att säga, att det möjligen kan vara så, att verkliga avlidna kan ligga bakom en del yttranden av medier.

Med de här få exemplen har jag velat påvisa, att det inte är så helt med enigheten bland forskarna om att mediebudskap kommer från mediernas eget "psyke".

Vad som förvånar och irriterar mig är att Du liksom vill vifta bort hela det intressanta området med mediebudskap *av alla slag* genom att åberopa en "vetenskaplig" forskarbedömning. Ett fny-sigt: Äsch, det är ju bara bipersonlighetsfantasier; sånt orkar man ju inte ens läsa om! Jag är förvånad över detta därför att jag vet att Din tilltro till s k vetenskaplig forskning annars inte är så över sig. Att "vetenskap" bara är "den för tillfället allmännast omfattade uppfattningen" förnekar ju ingen. Därtill vet jag, att Du åtminstone ibland ifrågasätter forskarnas "bevis" och menar att dom mest spekulerar och samlar indicier.

Du intar en balanserad hållning till reinkarnationsfrågan, Du är inte helt avvisande till möjligheten att UFO:s verkligen finns och Du intar den positionen till astrologin att man inte med säkerhet kan säga att den är orimlig. Och detta senare trots ett nyligen av Dig själv genomfört vetenskapligt (?) test på några astrologers förmåga med helt negativt resultat! Men generositeten att medge möjligheten, att den uppfattning som skiljer sig från Din också kan vara riktig, räcker inte till för transpersonligheter. Varför det?

Du har ju dock förklarat, att Du finner det *sannolikt* att "verkligheten" till sitt väsen är icke-material, andlig... att universum till sin natur är levande, tänkande, viljande, skapande ande, och att detta ger konsekvenser för vår uppfattning om vad som är möjligt (Sökaren 4/80 sid 36), varför då inte tillägga den välgrundade uppfattningen om alltings möjlighet även på frågan om transpersonligheter?

Nu är det ju ändå så, att det egentligen är betydelselöst om budskapen genom Sture Johansson kommer från en tretusenårig ande som kallar sig Ambres och säger sig vara ett språkrör för en styrande makt. Han, Ambres, säger så ofta själv att det inte är honom vi skall intressera oss för, inte fenomenet att han kan manifesteras sig i "instrumentet", utan det viktiga, det oerhört viktiga är det budskap han förmedlar. Ett hum om vad det ger får t ex den som ids läsa "Teaching av Ambres".

Till sist. En redaktör kan ju alltid som slutkläm kosta på sig en råsop mot en uppstickande insändare. I mitt fall utgörs råsopen av Din uttalande tro om min bristande kännedom om forskningen rörande mentala företeelser. Det får jag väl tåla och som amatör förstås medge de ofullständiga kunskaperna. Men mitt intresse för bl a hypnosförsöken har funnits ända sedan min gröna ungdomstid i Uppsala med John Björkhems då högaktuella försök in på knutarna. Och som vetgirig läsare av Sökaren sedan 1974 har jag ändå fått mig till livs så mycket stoff, att jag så här på ålderns höst faktiskt inte känner mig helt främmande på området.

Lev väl och hör gärna av Dig!

Vänligen *Sven Ceder*

Några kommentarer:

Att den mänskliga personligheten överlever kroppens död och efter döden kan kommunicera med efterlevande på jorden genom "medier" är ju ingenting otänkbart utan en hypotes som varit, och i någon mån fortfarande är, aktuell inom parapsykologin. Den har testats, men inte bekräftats. Parapsykologer i allmänhet tror inte att "andehypotesen" förklarar mediernas transtal, men helt förkastad av alla parapsykologer av betydelse är den inte.

Beträffande Stevensons uppfattning, så uttalade han bland annat följande i en brevintervju som jag gjorde med honom för några år sedan och som finns i min bok *Det "övernaturliga" och vår världsbild*: "Det finns åtskilligt som tyder på fortlevnad, men allt det är långt ifrån bevis." Och: "Det är min uppfattning att det finns goda indikationer (ingenting mer) på fortlevnad efter döden..." Man bör här tänka på att Stevenson torde vara mer positivt inställd till överlevnadshypotesen än parapsykologer i allmänhet.

I den bokrecension som väckt opposition skrev jag bland annat att jag för min del hade svårt att uppleva läsningen av "Ambres'" budskap som meningsfullt. Jag skrev också att man inte *säkert* kan veta att de mediala budskapen härrör från mediernas egna sekundära personligheter. Jag har inte formulerat mig kategoriskt. Om Sven Ceder observerar det, så bortfaller åtskilliga av hans invändningar som onödiga.

Sven Ceder får naturligtvis ha sin uppfattning om karaktären av Sture Johanssons mediumskaپ. Och jag får ha min.

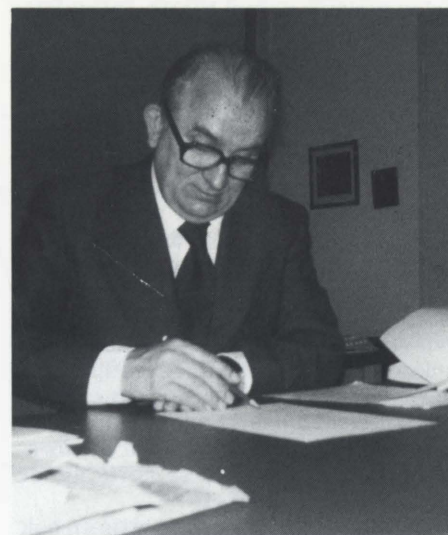
SM

Professor i parapsykologi

Det måste betraktas som en stor händelse inom svensk parapsykologi när en av fältets internationellt sett största auktoriteter utger ett parapsykologiskt översiktsarbete på svenska. Händelsen är så viktig att den fordrar en ångorlundad utförlig anmälan, särskilt som författaren visar föredömlig objektivitet, djuplodande analysförmåga och intressant ämnesval. Detta betyder inte att det inte skulle finnas saker och ting i boken att diskutera. Inte heller menar jag att boken i allting är invändningsfri. Olika läsare finner säkert enskildheter att kritisera. Jag anser emellertid att de invändningar som kan göras rör detaljer av ringa betydelse. Varje författare förtjänar också att bedömas efter sina goda sidor. I detta fall råder det heller ingen tvekan om att det gäller en bok som på sitt område kommer att bli åttiotallets standardverk.

Zindermans förlag har gjort en fin satsning på parapsykologisk litteratur under sjuttioalet och att bokförläggaren Sune Stigsjö inleder åttiotalet med att ge ut *Parapsykologi. Försök till forskning i upplevandet och kunskapens gränsmarker* av Martin Johnson bådär mycket gott för framtiden.

Författaren är doktor i psykologi. Det

Professorn

är inget aprilskämt att han den första april 1974 blev utnämnd till ordinarie professor vid den beteendevetenskapliga fakulteten vid universitetet i Utrecht och föreståndare för det parapsykologiska laboratoriet, som är en självständig del av det stora och välutrustade psykologiska laboratoriet vid detta universitet. Professorer med institutionsföreständares plikter har enligt nederländsk sed rang och värdighet näst efter landets ministrar. En professor i Nederländerna har ungefär dubbelt så stor lön som hans kollega i Sverige. Universitetet i Utrecht har internationellt ett mycket gott renommé. Allt detta innebär att den tjänst Martin Johnson innehar varit synnerligen eftertraktad. Läger vi därtill att tillsättningen av professorer i Holland inte (som ibland är fallet i Sverige) är en sinkadus, så är det lätt att inse att Martin Johnson måste vara en högt kvalificerad forskare. Han blir enastående om man betänker att han torde inneha den enda *statliga* (= som avlönas med skattebetalarnas pengar) *ordinarie* professuren i världen med undervisningsskyldighet i *enbart ämnet parapsykologi*.

Martin Johnson är också redaktör för och ansvarig utgivare av *European Journal of Parapsychology*, en av världens fyra ledande vetenskapliga tidskrifter för parapsykologi.

Mycket mer kan sägas om författaren men det ovan relaterade räcker för att antyda att den bok som här är föremål för anmälan har skrivits av en person som verkligen är insatt i ämnet, som är en auktoritet på området och som man därför gör klokt i att lyssna på.

Boken är uppbyggd kring fem, sex fristående artiklar som varit publicerade i Sverige, några föredrag som hållits i olika delar av världen, installationsföreläsningen vid det statliga universitetet i Utrecht den 8 november 1974 samt en enkät. Detta för med sig en viss ojämnhet mellan bokens olika kapitel såväl i fråga om stil som svårighetsgrad.

Vilka personer vänder sig nu denna bok till? Det är uppenbart att den är tänkt att läsas av en bred, bildad allmänhet som en populärvetenskaplig skrift, men jag tycker nog att den i vissa stycken är rätt krävande. Det är nog ofrånkomligt. Till skillnad från en hel

del utgivna verk som betecknat sig som både vetenskapliga och parapsykologiska men som inte haft ens elementära kunskaper i vad vetenskap är och som behandlat allsköns strunt, så har vi här en bok som endast tar upp parapsykologi och som uppfyller höga krav på vetenskaplighet. En sådan bok kan fordra litet av läsaren.

Boken avviker på ett visst vis tämligen markant från det framställningssätt man är van att möta då han läser parapsykologiska böcker. De brukar nämligen vara fulla (ibland mer än hälften av boksidorna) av berättelser om spontanfall eller redogörelser för experiment och undersökningar. Sådant material är sällsynt i Johnsons bok och när det förekommer blir referaten så korta att de nästan inte ger mycket.

På vilka sätt kan man nu nyttja en bok av detta slag, skriven av en auktoritet på området? Först och främst kan man se vad som bör räknas till parapsykologi. Hit hör telepati, klärvoajans, prekognition, postkognition och psykokinesi. Uttryckligen sägs att t ex kirlianfotografering inte är ett parafenomen. Behandlingen av de olika delområdena inom parapsykologin sker sedan nästan helt ur vetenskapsteoretisk aspekt. Tyngdpunkten ligger således på frågor som: Hur definieras parapsykologi? Hur bör fenomenen undersökas? Vad menas med experiment och hur bör de läggas upp? Hur tillförlitliga är experimenten? Vad menas med upprepbarhet och finns det demonstrerbara experiment? Vad är en teori? Vilka förklaringsgrunder (teorier) har getts inom parapsykologin?

Ett annat sätt att använda boken är att se vilka experiment och vilka rapporter som kan anses tillförlitliga och vilka man bör behandla med stor försiktighet. Bland de försök Johnson nämner med uppskattning hör Helmut Schmidts psykokinesieexperiment med kvantmekaniska slumpgeneratorer. Exempel på "forskning" Johnson förkastar är Friedrich Jürgensons och Konstantin Raudives bandupptagningar av obestämbara röster.

Ett tredje område där boken kan vara en värdefull auktoritet är forskningens och de enskilda experimentens uppläggning. Det kanske förvånar somliga läsare att det kan råda delade meningar om vad som gör ett försök vetenskapligt eller hur en fruktbar undersökning läggs upp. Dessa och liknande frågor (t ex vad som menas med ett bevis) utgör själva vetenskapsteorins kärna och en vetenskapsman som inte ständigt brottas med dylika problem faller omedvetet i forskningens fällor. Eftersom ett av Johnsons huvudintressen är vetenskapsteori så blir parapsykologin för honom i mångt och mycket ett fält där olika teorier och paradigm kan testas.

Parapsykologins dilemma, enligt Martin Johnson, är att man iakttagit en räkka fenomen vilka inte passar in i det vedertagna vetenskapliga paradigmat. Eftersom dessa fenomen, enligt Johnson, mycket väl kan existera, så gäller det att nå förståelse av dem, dvs nå fram till ett nytt paradigm och vinna kontroll över fenomenen.

När det gäller parapsykologins begreppsapparat, så betecknar författaren den som "oklar och provisorisk".

Bland de många intressanta kapitlen skall jag här endast plocka ut ett och redogöra litet för dess innehåll. Att valet knyter direkt an till vetenskapsteori blir nästan självklart.

Man brukar ofta påstå att parapsykologin saknar en teori som kan hålla ihop de olika begreppen (företeelserna) inom den psykiska forskningen och som kan relatera dem till de övriga vetenskaperna. En sådan åsikt måste hållas för riktig. Men det betyder inte att det skulle saknas försök till parapsykologisk teorbildning. Man kan tvärtom konstatera att den är ganska ymnigt förekommande.

Professor Johnson delar in teorierna i tolv kategorier men jag skall endast beröra några av dem. Han tar först upp strålningsteorier. Sådana teorier i form av vågfenomen kom i ropet då elektromagnetismen började kunna utnyttjas i trådlösa meddelanden. Telepati tycktes inte märkvärdigare än radiosändningar. Då kom också uttrycken "sändare" – "mottagare" in i bilden. Dessa uttryck används än i dag. Den sovjetiska forskningen inom parapsykologin tycks fortfarande utgå från att telepatin och klärvoajansen måste förklaras som något slags strålningsfenomen. Här bygger man på en tradition från den ryske leningradforskaren L L Vasiliev, som var elev till Ivan Pavlov.

Flera olika typer av resonansteorier har lagts fram. En av de mest intressanta är den av atomfysikern Pascual Jordan. Hjärnor som liknar varandra har större chans att komma i samma "tonläge" och "svänga" med varandra, precis som när man knäpper på en gitarrsträng, så börjar de övriga att svänga med. Hjärnor som är besläktade (föräldrar – barn, syskon) liknar varandra mycket och skulle därför ha lättare att få kontakt med varandra än obesläktade hjärnor. Det betyder att telepati mellan enäggtstvillingar skulle vara lätt att åstadkomma. Här föreligger alltså en klar testimplikation.

Flera teorier om något kollektivt eller allmänt under- eller omedvetet har lagts fram. William James, Carl Jung och Whatley Carington gjorde så. Den mest utarbetade är Caringtons som kan betraktas som en associationsteori. En tanke hos A förträngs till hans undermedvetna och tränger sedan vidare ut till det allmänna undermedvetandet och snappas där upp av B:s undermedvetna och blir därefter medvetet. Hela processen är associativ på samma sätt som när vi ser Helan (Fyrtornet, Abbot) genast tänker på Halvan (Släpvagnen, Costello).

Carl Jungs synkronicitetsteori bygger på antagandet att det finns både kausala och nonkausala händelser. Till de senare hör parafenomenen. Att därför söka förklara telepati etc. i former av orsak-verkan är lönlöst. Johnson menar att Jung inte för något nytt till debatten om vad parafenomenen är. Det enda Jung gör är att han tillbakavisar alla andra teorier som felaktiga.

De senast framlagda teorierna har grundat sig på antagandet att parafeno-

menen så att säga skapas av iakttagaren. Dessa förklaringsgrunder går därför under benämningen observationsteorier. Den som söker eller vill uppleva ett psifenomen har alltså möjlighet att göra detta, medan den som inte vill det helt enkelt med sin vilja motarbetar uppkomsten av dylika händelser. Därför kan t. ex. försöksledaren spela stor roll vid laboratorieexperiment. Vissa försöksledare får ofta positiva resultat, andra endast negativa.

Observationsteorierna innehåller i likhet med de flesta övriga teorier också antaganden om att tidsfaktorn är helt annorlunda i psifenomenens bakgrundsvärld, i detta fall den kvantmekaniska. Där kan händelser påverka såväl framtiden som förfluten tid (bakåtgående orsaksvetkan). Observationsteorierna har sålunda ingen svårighet att förklara prekognitionen.

Sammanfattningsvis om teorbildningen säger Johnson att den är riklig men de enskilda "teorierna saknar ofta testimplikationer och framstår därmed som av föga värde".

Jag skall avsluta denna recension med att sammanställa några personliga uttalanden av professor Johnson, vilka finns spridda i hela boken. De ger en viss bild av mannen bakom bokverket och hans syn på parapsykologin.

Johnson säger att han betraktas som en påfallande skeptisk och konservativ forskare. Det första måste strykas under och hans skepticism genomsyrar onekligen hela boken. I en vetenskap som parapsykologi är dock skepticism en dygd.

Högst förvånande finner jag dock Johnsons förmodan att han i sin forskning skulle betraktas som konservativ. I stället tycker jag att han visar prov på förnyelse, att han följer med utvecklingen i den vetenskapliga världen i stort (alltså inte bara inom sitt fack) och att han applicerar nya, mycket avancerade tekniker i sin forskning, tekniker som han ofta själv varit med om att utarbeta.

I fråga om Uri Geller tog sig Johnsons skepticism starka uttryck. Med rätta, skulle jag vilja tillägga. Indignerat påpekar Johnson att han "upprördes av den kritiklöshet som inte minst massmedias representanter visade". Jag skulle vilja kommentera detta med att säga att journalister inte är vetenskapsmän.

Martin Johnson är mycket filosofiskt intresserad. Vetenskapsteori kan ju ses som en del av filosofin. Han citerar och refererar yrkesfilosofer som Henri Bergson, R B Braithwaite, Bob Brier, C D Broad, René Descartes, C J Ducasse, Antony Flew, Mats Furberg, Sören Halldén, Karl Popper, H H Price, Bertrand Russell, Gilbert Ryle, Arthur Schopenhauer, Henry Sidgwick, Baruch Spinoza och S C Thakur. Dessa namn kan säga en hel del om Martin Johnson. Man väljer ju själv i stor utsträckning vilka man umgås med.

Spiritismen, som ofta anges som parapsykologins historiska bakgrund men som till skillnad från den psykiska forskningen närmast har religiös karaktär, saknar, stryker Martin Johnson under, etiskt innehåll och detta trots spiritis-

mens religiösa anknytning. Spiritismen innehåller alltså inga moralregler med anvisningar om hur en människa skall eller bör handla. Martin Johnson tillbakavisar således spiritismen inte bara som oacceptabel ur vetenskaplig synvinkel utan även som otillräcklig ur religiös-moralisk aspekt.

Spiritismens tolkning av vad som händer under seanser anser Johnson vara okritisk och baserad på önsketänkande och därmed långt ifrån den vetenskapliga infallsvinkeln på oförklarliga fenomen.

Spiritisterna tror på överlevnaden men det gör inte Martin Johnson. Om man "leker med tanken" att något slags överlevnad finns så måste denna tillvaro vara så olik vår att kommunikation mellan oss och de överlevande är helt utesluten, slår Johnson fast. Han tillägger att det hade varit "otroligt sensationellt" om man kommit fram till några lösningar i överlevnadsproblematiken. Det har man alltså inte, enligt Johnson, varken spiritister eller seriösa forskare.

Den seriösa forskningen, parapsykologin, har utvecklats mycket långsamt och inte vunnit några avgörande resultat när det gäller fastställandet av parafenomenen. Däremot har parapsykologin utvecklats en hel del när det gäller metoder och analys och detta har särskilt skett under sjuttioalet, anser Martin Johnson.

När det gäller säkerställandet av parafenomenen har ganzfeldtekniken likväl, menar författaren, medfört en "icke föraktlig grad av upprepbarhet" men återigen kan inga parafenomen demonstreras när man själv vill, understryker han. Förklaringen till detta är att vi vet för litet om villkoren för att producera parafenomenen.

Parafenomenens oberoende av avstånd anses av somliga parapsykologer vara mer eller mindre bevisat. Johnsons kommentar är: "Så få och delvis usla experiment som vi har att falla tillbaka på skulle jag inte vilja dra några slutsatser alls vad avser en ev avståndseffekt!"

När det gäller uppläggningsen av experiment säger Johnson: "Jag har med viss förvåning funnit att inget enda känt ESP-försök utförts med sådan grundlighet att man närmar sig gränserna för vad som kan sägas vara ett optimalt kontrollerat experiment." Detta uttalande har i sin tur förbryllat mig (recensenten). Johnson beskriver en modell för experiment med optimal apparativ och intersubjektiv kontroll. Den är i teorin helt förståelig och naturligtvis inte så litet sofistikerad men den är i praktiken svår att genomföra. På annat ställe i boken antyder författaren också att inte heller psykologin närmat sig det optimala experimentet. I hans diskussion av vetenskap som sådan framgår indirekt att en lång rad av vetenskaper befinner sig i samma situation. Man skulle kunna börja uppräkningsen med sociologi, antropologi, statskunskap, pedagogik. I jämförelse med experiment i dessa vetenskaper står sig parapsykologin mycket bra, kanske till och med förvånande bra. Exakt vad hans förvåning innebär förstår jag således inte. Kvar står dock hans konstaterande att expe-

rimenten både bör och kan utföras med större precision och att det inte finns något "i strikt bemärkelse... *konklusivt experiment*" inom parapsykologin. "Inget enda försök kan... sägas vara så väl kontrollerat att det är" idiotsäkert. Johnson ställer frågan: "Betyder inte detta att det är meningslöst att försöka kontrollera artefakter när man inte kan vara säker på att *alla* tänkbara artefakter kan kontrolleras. Johnson svarar själv (och det med emfas): "Självfallet kan man inte tillåta sig att dra den lättsinniga slutsatsen".

Johnson är förespråkare för "genombrottsteorin" inom parapsykologin. Ge-

nombrottet skulle kunna komma med det upprepbara experimentet. Han säger att det inte kan förnekas att det upprepbara försöket skulle innebära att parapsykologin blev allmänt accepterad som vetenskap. Han hoppas och tror att det upprepbara försöket en dag kommer. "Det är min uppfattning", säger han, "att den mycket låga graden av upprepbarhet som vi vanligen har vid parapsykologiska experiment mycket väl kan bero på fenomenens komplexitet och vår oförmåga hittills att finna de för fenomenens uppträdande betydelsefulla faktorerna."

Rolf Ejvegård

Livet ska levas helt och fullt.

Om och om igen ber jag er att verkligen leva era liv.

Om ni blir trötta på att höra samma sak upprepas varför inte göra något åt det?

Ända tills var och en av er har förstått vad jag vill lära er, tills ni inhämtat denna lärdom och den lever och andas inom er måste jag fortsätta upprepa samma ord.

När du ska lära ett barn att göra något

får du kanske visa barnet samma sak många gånger, du får kanske vänta mycket tålmodigt medan barnet fumlare i sina försök att göra det själv.

Det ser så valhant ut när barnet försöker

men om du inte låter det försöka kommer det aldrig att lära sig.

Det räcker inte att bara se på hur andra gör

när man ska lära sig något.

Därför måste livet levas helt och fullt för att få sin rätta mening,

och du är den som ska leva det

ingen annan kan leva ditt liv åt dig.

Ur "Footprints on the Path" av Eileen Caddy
Övers. Maria Adkinson. Ill. Charles Adkinson
Reprinted by permission of the Findhorn Foundation

ÄR SÖKAREN BRA ELLER DÅLIG?

En vän berättar för mig att det i vida kretsar finns ett starkt missnöje med Sökaren. Parapsykologiskt intresserade anser att tidskriften är ovetenskaplig. Andligt orienterade tycker att den är oandlig och alltför inriktad på fenomen, eller på utsidan eller på kritik. Bland samfund som behandlats i Sökaren har min vän inte mött något, utom möjligen TM, som anser sig ha blivit korrekt och förståelsefullt behandlat. I stället känner de sig "avhyvlade". Speciellt väl minns de en samfundsöversikt som jag hade en gång, där jag förklarade min egen uppfattning och "i stort sett avfärdade dem allesamman", som min vän uttrycker det.

Inom Religionsforum sägs man på grund av missnöjet med Sökaren ha planer på att starta en egen tidning.

Först den påstådda ovetenskapligheten:

Vad en del personer som är intresserade av parapsykologi och psykobiophysik menar är säkert inte att Sökarens behandling av deras favoritämne skulle vara ovetenskaplig, utan att religionsartiklarna utgör ett ovetenskapligt inslag.

Jag tror att den sakligt informativa kvaliteten på parapsykologi-innehållet i Sökaren är god. Tidigare hade vi medarbetare som Nils-Olof

Jacobson och Birger Qvarnström, båda fina kännare av parapsykologin, vilka skrev en lång rad artiklar. Numer är det mest ordföranden i Sällskapet för parapsykologisk forskning, Rolf Ejvegård, som skriver, men dessutom har även bland andra Lennart Lidfors, Adrian Parker och Nils Wiklund – samtliga akademiska forskare – bidragit. Sökaren har också under åren intervjuat, per brev eller personligt, en rad ledande parapsykologer, såsom Martin Johnson (flera gånger), Rhine, Stevenson, Bender (två gånger), Krippner, Beloff, Ullman, Taylor, Hasted, Dean, Roll, Moss, Puthoff och Ryzl. En intervju med Ramakrishna Rao, från tidskriften New Realities, har också varit införd. – Och en parapsykologiartikel av god kvalitet blir inte sämre för att det finns en religionsartikel att läsa på nästa sida!

Nu är det så att Sökaren är en tidskrift för livsåskådningsfrågor. Parapsykologin kommer in i bilden under den övergripande rubriken. Det gör även nyandligheten. Religion är emellertid i sig inte vetenskap. Religiösa människor som intervjuas eller i egna artiklar vittnar om sin tro, gör inte vetenskapliga uttalanden.

Sökaren informerar om tro i nutiden. Mina egna intervjuer med tro-

ende tas upp på band, en text skrivs ut ordagrant från bandet och redigeras, varpå de intervjuade får läsa texten och föreslå ändringar, vilka i stort sett godtas. Genom detta tillvägagångssätt har intervjuerna dokumentärt (vetenskapligt) värde, och representanter för samfunden har också praktiskt taget alltid blivit mycket nöjda. Men välvilligt informerande artiklar är inte enda sättet att behandla nyandligheten. Ibland har religionsvetare skrivit helt neutralt, och ibland har jag själv, eller andra, skrivit starkt kritiskt, avslöjande, när detta ansetts berättigat.

Religionsvetenskap ser ut på annat sätt än naturvetenskap. En del av religionsvetenskapen är att beskriva existerande trosformer. Den delen har i Sökaren av omständigheterna kommit att få mest utrymme. Men kritiskt granskande artiklar har, som nämnts, också förekommit.

Det torde vara omöjligt att tillfredsställa alla smakriktningar. Men personligen skulle jag önska att proportionerna mellan tro och vetenskap i Sökarens spalter kunde ändras något till vetenskapens fördel.

SM

SÖKAREN

Nr7 1980 Årgång 17
Adress: Box 3063, 103 61 Stockholm 3
Postgiro: 70 60 47 -8
Bankgiro: 372 -8128
Telefon: 08/69 60 27

Red o ansv utg: Sven Magnusson

Sökaren är en oberoende tidskrift för livsåskådningsfrågor, där skilda meningar kan föras fram.

För varor och tjänster som utbjuds i annonser i denna tidskrift svarar endast annonsörerna själva.

Tryckt hos Smålandspostens Boktr. AB, Växjö 1980

ISSN 0038 -0504

PRENUMERATIONSPRISER

Helår (10 nr) 68: -.
Halvår 36: -.

Annonsspriser (moms tillkommer):
Helsida 700: -, halvsida 450: -, småannonser 15: - per spalt-cm men minst 45: -.

INNEHÅLL:

Ulf Löfgren:
Djuren söker sin befrielse! 2

Tommy Hansson:
Unification Church svarar Kerstin Lindsoug 8

Jörgen Sundvall:
Svar till Sten Rodhe 10

Bertil Falk:
Zarathustra och hans lära 13

Bertil Falk:

Zarathustras efterföljare 14

Per Sellmann:

Trager-massage 18

Bertil Falk:

Malmö har fått en alternativ bokhandel 20

Bertil Falk:

Öppet Forum i Malmö spränger gränser 21

Sven Rosén:

Fallet Kristina 24

SMÅFS:

"Gemenskapen" 26

"Marseffekten" testas 28

Gunnar Gällmo:

Religionslitteratur på esperanto 30

ECKANKAR

ECKANKAR TILLHANDAHÅLLER DE ANDLIGA REDSKAP, SOM GÖR DET MÖJLIGT FÖR DIG ATT FÖRSTÅ OCH ERFARA DITT GUDOMLIGA JAG (SJÄLEN) OCH ANDENS (ECKs) HIMMELSKA VÄRLDAR UNDER DENNA LIVSTID.

MED ECK LÄR DU DIG ATT LEVA I HARMONI MED LIVET OCH HANDSKAS MED DINA DAGLIGA SITUATIONER FRÅN EN HÖGRE SYNVINKEL, MED DEN GLÄDJE SOM FÖLJER MED SJÄLEN.

ECKANKAR är den hemliga vetenskapen om Själsfärder (Soul Travel), som genom tiderna varit känd i esoteriska sammanhang och som förts fram i modern tid av Sri Paul Twitchell. Det är den äldsta andliga vägen till det slutliga tillstånd i det himmelska riket, som är känt som Guds-Förverkligande, och är direkt anpassad till den moderna era, som vi lever i på detta fysiska plan.

ECKANKAR är den äldsta andliga lära, som människan känner, och den förkastar inte någon av världens religioner, eftersom ECK (Anden) är den källa, som alla trosläror utgår från. Det är den direkta vägen till Gud, som lärts ut till Sri Paul Twitchell och Sri Darwin Gross (den nuvarande Levande ECK-Mästaren) av Rebazar Tarzs, en Mästare i den urgamla Vairagi-Orden.

ECKANKAR är ett ord på Palispråket, som betyder "allomfattning med Gud". Detta innebär inte ett uppgående i Gud, utan att individen blir en medarbetare till SUGMAD (Gud) och utför andligt arbete genom evigheten. Genom att framgångsrikt utföra ECKs andliga övningar kan man, medan man fortfarande lever detta liv, förvissa sig om att livet fortsätter efter döden, man blir övertygad om odödlighet och somliga kan faktiskt besöka de riken, som man kommer att vistas i då man lämnat den fysiska kroppen för gott.

Om Du har en allvarlig motivation för andlig upplysning, rekommenderas ECKANKAR som en av de bästa metoderna förenliga med vår moderna miljö. Allvarligt sinnade sökare är oftast framgångsrika när det gäller att lära sig teknikerna för medvetandetillstånd utanför kroppen. Du kommer att ges all tänkbar andlig hjälp för att utveckla dina latent förmågor inom detta område.

ECKANKARs studiebreven (kurser) är skrivna på ett tidlöst språk, som når direkt in i Själen, och de utgör kärnan i ECKs yttre arbeten. När du studerar

kurserna i ECKANKAR, beskyddas Du under varje ögonblick av MAHANTA, den Levande ECK-Mästaren.

Även om böckerna, kassetbanden och övrigt material är viktiga, så är de tillägg till studiebreven. Har man blivit intresserad av ECK, rekommenderas man att läsa någon av introduktionsböckerna om ECKANKAR innan man börjar studera ECK-kurserna. På detta sätt kan man avgöra om ECKANKAR är den väg man önskar följa och gå vidare på.

Varje kursserie i ECKANKAR består av tolv studiebreven, vilka läses ett per månad.

ECK SATSANG-KURSERNA är till för dem som är intresserade av gruppstudier i ECKANKAR, Vägen till Totalt Medvetande, men de kan även studeras enskilt. Kursserierna studeras i följande ordning:

ECK Satsang, Första Serien

ECK Satsang, Andra Serien

ECK Satsang, Tredje Serien

ECKs INDIVIDUELLA KURSER är avsedda för enskilt studium och ej för diskussion i grupp. De individuella kursserierna studeras i den ordningsföljd som anges nedan:

Grunderna till ECKANKAR

Soul Travel, Den Upplysta Vägen

ECKANKAR, Den Hemliga Vägen

ECK-Ynari, The Secret Knowledge of Dreams Discourse förklarar de olika typerna av drömmar, varför vi drömmar och hur drömmar passar in i vårt dagliga liv. Vi får lära oss om Dröm-Mästaren och hur vi genom drömmar vägleds till större andligt utvecklande när vi studerar ECKANKAR, och vi lär oss konsten att utföra Själsfärder. Det behövs inga tidigare studier i ECKANKAR för ta del i denna kurs, och man kan studera den enskilt eller i en registrerad klass i ECK-Ynari. (Kursbreven är f.n. på engelska, men kommer senare på svenska.)

"När Du kan förstå att ingenting kan hända Dig, ingenting någonsin kan komma till Dig eller hållas borta från Dig, utom i enlighet med Ditt medvetandetillstånd, då har Du nyckeln till livet."

**The Flute of God
Paul Twitchell**

För ytterligare information om **höstens aktiviteter**, kontakta någon av nedanstående adresser under de telefon- och öppet-tider som anges, eller per brev:

ECKANKAR STOCKHOLM CENTER

Gästrikcgatan 18
113 34 Stockholm
Tel. 08/30 77 56

ÖPPET: mån 17.30 — 19.00
 ons 19.00 — 20.00
 fre 19.00 — 20.00
 lör 12.00 — 14.00

Föredrag på Centret och ABF-huset.
Satsang- och diskussionsgrupper på Centret.
Välkommen till vårt läsrum!

ECKANKAR HELSINGBORG CENTER

Södra Storgatan 39 B
252 20 Helsingborg
Tel. 042/11 02 71

ÖPPET: lör 11.00 — 12.00
EN DAG MED ECK! lör 4/10 - 80.
Föredrag, Satsang- och diskussionsgrupper.

ECKANKAR MALMÖ CENTER

Värmlandsgatan 10
214 28 Malmö

ÖPPET: tor 17.00 — 19.00
Föredrag, Satsang- och diskussionsgrupper.

GÖTEBORG

ECKANKAR
c/o Mats-Ola Forsman
Kastellgatan 24
413 07 Göteborg.

Föredrag i ABF-huset, B-salen.
Satsang- och diskussionsgrupper.

FINLAND

ECKANKAR
c/o Margit Stormbom
Västra Strandgatan 27 A1
201 00 ÅBO 10

ETT URVAL BÖCKER OM ECKANKAR AV PAUL TWITCHELL

TIGERNS TAND

Häftad Pris 27:—

Boken beskriver den unika färden till Gudsförverkligande, som Paul Twitchell företog tillsammans med ECK-Mästaren Rebazar Tarzs. Läsaren tas med på en färd bortom tid och rum, bortom det Universella sinnet in till hjärtat av SUGMAD SJÄLVET.

FRÄMLINGEN VID FLODEN

Häftad Pris 20:—

På ett poetiskt språk beskrives här de upphöjda samtalen mellan Rebazar Tarzs och hans lärjunge Peddar Zaskq vid floden Jhelums stränder, vilken flyter förbi staden Srinagar i Kashmir. Poesin, den rena skönheten och den storslagna visdomen, som uppenbaras sida efter sida, är lika stor som i de forntida heliga skrifterna.

NYCKELN TILL ECKANKAR

Häftad Pris 12:—

En introduktion om ECKANKAR utgörande en sammanfattning av de samtal Paul Twitchell hade med Rebazar Tarzs, varav en del kom att utgöra grunden för SAMTAL MED MÄSTAREN. Uråldrig andlig visdom presenterad på ett modernt sätt. Sextiosju sidor komprimerad andlig vetenskap.

☐ Jag önskar ytterligare information om ECKANKARs kurser, litteratur mm.

....ex Tigerns Tand 30:—

....ex Främlingen vid Floden 23:—

....ex Nyckeln till ECKANKAR 15:— (priserna inkl porto & exp.kostn.)

Namn:

Adress:

Postnr:.....Postanstalt:

Talongen insändes till någon av ovanstående adresser.